

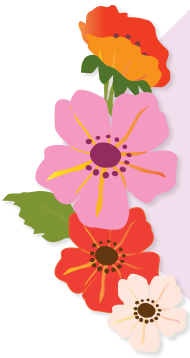
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آموزش قرآن

پایه هشتم
دوره اول متوسط

این کتاب همراه با
لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: آموزش قرآن پایه هشتم دوره اول متوسطه - ۱۳۶
مؤلفان: یونس باقری، سیدمهدی سیف، سیدهادی محدث، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود وکیل
ویراستار: امید مجد

آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی-ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۱۶۱ ۸۸۳۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: لیدا نیک روش
مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک و صفحه‌آرا: مریم کیوان
طرح جلد: گل و مرغ: علی‌رضا آقامیری
حروفچین: زهرا ایمانی نصر، سیده فاطمه محسنی
مصحح: حسین چراغی، رضا جعفری
امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی
امور فنی رایانه‌ای: احمدرضا امینی، سیده شیوا شیخ‌الاسلامی
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)
تلفن: ۵ - ۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۴
حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۵۶-۸ ISBN 978-964-05-2356-8

قرآن کتاب انسان سازی است.

امام خمینی

فهرست

پیشگفتار

درس اوّل

۱۲ جلسه اوّل: سوره مؤمنون (صفحات ۳۴۲ و ۳۴۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۱۶ جلسه دوم: سوره نور (صفحه ۳۵۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، نامه‌ای از یک پدر به فرزند

درس دوم

۲۰ جلسه اوّل: سوره فرقان (صفحات ۳۵۹ و ۳۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۲۵ جلسه دوم: ادامه سوره فرقان (صفحه ۳۶۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، رسانه‌های قرآنی

درس سوم

۳۰ جلسه اوّل: سوره شعراء (صفحات ۳۶۷ و ۳۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۳۵ جلسه دوم: ادامه سوره شعراء (صفحه ۳۷۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

خدایا من و پدر و مادرم را بیخشای!

درس چهارم

۴۰ جلسه اوّل: سوره نمل (صفحات ۳۷۷ و ۳۷۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۴۵ جلسه دوم: ادامه سوره نمل (صفحه ۳۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، انس با قرآن کریم

درس پنجم

۵۰ جلسه اوّل: سوره قصص (صفحات ۳۸۵ و ۳۸۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۵۵ جلسه دوم: ادامه سوره قصص (صفحه ۳۹۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

فضیل زنده می‌شود

درس ششم

۶۰ جلسه اوّل: سوره عنکبوت (صفحات ۳۹۶ و ۳۹۷ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۴ جلسه دوم: ادامه سوره عنکبوت (صفحه ۴۰۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

جایگاه زن در قرآن

درس هفتم

- ۶۸ جلسه اول: سوره روم (صفحات ۴۰۴ و ۴۰۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۷۳ جلسه دوم: سوره لقمان (صفحه ۴۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، چگونه مسلمان شدم؟

درس هشتم

- ۷۸ جلسه اول: سوره احزاب (صفحات ۴۱۸ و ۴۱۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۸۲ جلسه دوم: ادامه سوره احزاب (صفحه ۴۲۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، شهریار پرهیزگار

درس نهم

- ۸۶ جلسه اول: سوره سبأ (صفحات ۴۲۸ و ۴۲۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۰ جلسه دوم: سوره فاطر (صفحه ۴۳۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، قرآن بخوان

درس دهم

- ۹۴ جلسه اول: سوره یس (صفحات ۴۴۰ و ۴۴۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۸ جلسه دوم: سوره صافات (صفحه ۴۵۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، تفسیر نمونه

درس یازدهم

- ۱۰۴ جلسه اول: سوره «ص» (صفحات ۴۵۳ و ۴۵۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۸ جلسه دوم: سوره زمر (صفحه ۴۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، پرواز به سوی آسمان

درس دوازدهم

- ۱۱۲ جلسه اول: سوره غافر (صفحات ۴۶۷ و ۴۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۱۶ جلسه دوم: ادامه سوره غافر (صفحه ۴۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، راز سرانگشتان

نیایش

- ۱۲۰ دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

۱۲۱

فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

همراه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده‌اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید.

شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ و یا وبگاه <http://quran-dept.talif.Sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّكْتُبْ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
 إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

ابراهیم ۱۰

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیت از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است.

اولین آیه سوره مبارکه ابراهیم می فرماید: قرآن از سوی خداوند بزرگ نازل شده است تا پیامبر اکرم (ص) با تعلیم آن، مردم را از تاریکی های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت و هدایت و راه سعادت و یکتاپرستی راهنمایی کند.

قرآن کریم تلاوت آیات، تزکیه و تعلیم کتاب و حکمت را از مهم ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) می داند. انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنای عبارات و آیات و تلاش برای تزکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به‌عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده، ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه‌درسی همه‌جانبه می‌باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی - بحمدالله - برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی مورد بازنگری قرار گرفته و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن - که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است - درک معنا و مفهوم آیات قرآن مورد توجه جدی قرار گرفته است.

از این رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه‌آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره‌ی محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به‌منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از دوازده درس تشکیل شده است. هر درس از صفحات قرآن کریم، جدول معنای کلمات، تمرین ترجمه‌ی ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی و انس با قرآن در خانه تشکیل شده است و طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

- ۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش‌آموزان می‌خواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش‌آموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.
- ۲- استماع قرائت آیات: پخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانش‌آموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش‌آموزان آن قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.
- ۳- فردخوانی دانش‌آموزان: پس از پایان مرحله سوم، از تعدادی از دانش‌آموزان بخواهید که هر کدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخوانند. برای این مرحله از تدریس، حدود ۲۵ دقیقه وقت اختصاص دهید.

چند تذکر :

۱- در حین انجام هر یک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش‌آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار چه در زمان تدریس و چه تمرین قرائت بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند سال قبل، حروف ناخوانا معمولی و مشکلی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- به دنبال تدریس و تمرین تلفظ صحیح حروف خاص عربی در سال قبل، در این کتاب نیز در چند درس این مطالب یادآوری شده است. با تأکید بر استماع قرائت از لوح فشرده، روش ساده و مفید یادگیری تلفظ صحیح این حروف را به دانش‌آموزان یادآوری کنید تا همه بتوانند حداقل اذکار نماز را صحیح و زیبا تلفظ کنند و به تدریج از توانایی قرائت زیبای قرآن نیز برخوردار شوند.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش‌آموزان : ابتدا خود دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده انجام می‌دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح : پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، هر ترکیب یا جمله از آن فعالیت را برای کلاس خوانده تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم : توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش‌آموزان) آغاز می‌شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش‌آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید داشته و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق می‌کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش‌آموزان باشند. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت قرآن

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد، حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در این کتاب پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هر یک از این سه کتاب آموزشی، به‌طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید، ورود شما را به سال هشتم تحصیلی خوشامد می‌گوییم. اهداف، چارچوب و روش‌های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت‌های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقاء شایستگی‌ها و مهارت‌های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مأنوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن

است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای

آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو نفره دانش‌آموزان و زیر نظر و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه: این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا

به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان: مسلمانان، از زمان پیامبر (ص) تاکنون همیشه به

قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی که نشان‌دهنده عظمت قرآن و علاقه مسلمانان و حتی غیرمسلمانان به قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَشِعُونَ ﴿٢﴾
 وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
 فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
 أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
 فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ
 صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ
 يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
 مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾
 ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
 الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
 آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
 خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ
 بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ
 مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ
 لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
 كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ
 ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فترَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ
 ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
 الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا ۖ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 مِنْهُمْ ۗ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زکات ، فروتن ، انجام دهنده ، بیهوده

معنا	کلمه	ردیف
روی گردان	مُعْرِض	۴
...	زَكَاةٌ ^۱	۵
...	فَاعِل	۶

معنا	کلمه	ردیف
رستگار شد (شدند)	أَفْلَحَ	۱
... ، متواضع	خَاشِع	۲
... ، سخن و کار بیهوده	لَعْو	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۲- فِي صَلَاتِهِمْ :

۴- لِلزَّكَاةِ :

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :

۳- عَنِ اللَّغْوِ :

نکته: گاهی کلمه‌ای که در یک عبارت قرآنی به صورت جمع آمده، بهتر است در فارسی مفرد معنا شود؛ مانند: فِي صَلَاتِهِمْ خُشِعُونَ در نمازشان خاشع (فروتن) هستند.

تمرین

این دو عبارت را معنا کنید.

۲- وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

و هستند.

۱- عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

هستند.

نحل ۱۲۸

۱- قرآن کریم در آیات بسیاری در کنار اقامه نماز، ما را به پرداخت زکات فرمان داده است. زکات یعنی پرداخت بخشی از مال در اموری که مشخص شده است، به ویژه کمک به نیازمندان.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۹ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه آیات ۱ تا ۵ سورة مؤمنون را کامل کنید. خوب است این آیات را حفظ کنیم و همیشه در زندگی به آنها توجه داشته ، تا رستگار شویم.

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ:

۲- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ: هستند.

۳- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ:

۴- وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ

و زکات می دهند .^۱

۵- وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حٰفِظُونَ

و باکدامن هستند.

ج- از صفحه ۳۴۹ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۴۹ قرآن کریم دو عبارت بسیار شبیه به هم آمده است که از دعاهای قرآنی هستند. یکی از آنها را نوشته و معنا کنید. سعی کنید این دعای زیبای قرآنی را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

سوم قرآنی

متن :

ترجمه :

۱- همان طور که ملاحظه می کنید بهتر است گاهی کلمه ای را که فعل نیست به صورت فعل معنا کنیم؛ مانند : لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام دهنده هستند. ← زکات (را) می دهند.

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
 وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
 لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَ يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
 يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
 كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ
 شَيْئًا وَ وَّجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
 أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَعْشُهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
 سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِرْهَا ۗ
 وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتْ كُلُّهُ قَدَعِلِمَ
 صَلَاتِهِ ۗ وَتَسْبِيحِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْجِي
 سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِن
 خِلَالِهِ ۗ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن
 يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ ۗ عَن مَن يَشَاءُ ۗ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دانا ، انجام می دهند ، دانست

معنا	کلمه	ردیف
...	عَلِيم	۵
...	يَفْعَلُونَ	۶
بازگشت (بازگشتن)	مَصِير	۷

معنا	کلمه	ردیف
تسبیح می کند	يُسَبِّحُ	۱
هر کس، کسی که، چه کسی	مَنْ	۲
پرنده، پرندهگان	طَيْر	۳
.... (در اینجا) می داند	عَلِمَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- يُسَبِّحُ لَهُ :

۲- مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۳- وَاللَّهُ عَلِيمٌ :

۴- بِمَا يَفْعَلُونَ :

۵- أَرْبَعَةٌ مِنَ الطَّيْرِ :

۶- وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ :

بقره ۲۶۰

۱- بهتر است کلمه «مَنْ» در این ترکیب معنا نشود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۰ تا ۳۵۵ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره نور را کامل کنید.

۱- اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ

آیا ندیدی ... را تسبیح می کند ... و ... است؛

۲- وَ الطَّيْرُ صَفَّاتٍ : و نیز ... در حالی که در آسمان پرواز می کنند.

۳- كُلُّ شَيْءٍ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَ تَسْبِيحَهُ : همه این موجودات راه نیایش و تسبیح خود را می دانند.

۴- وَ اللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

و ... است ...

۵- وَ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ اِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾

و ... است و ... است و ... است.

ج- از صفحه ۳۵۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۳ قرآن کریم خداوند به مردان و زنان مؤمن درباره عفاف و حجاب دستوراتی داده است. آنها را بیابید و یکی را همراه با ترجمه بنویسید.^۱

حجاب و عفاف در قرآن

متن :

ترجمه :

۱- برای ترجمه برخی از عبارات و کلمات مشکل تر قرآن کریم می توانید از دبیران، والدین و روحانی مسجد محل خود کمک بگیرید. همچنین استفاده از قرآن های دارای ترجمه نیز در این گونه موارد مفید است.

فرزندم حسن!

قلب نوجوان مانند زمین، آماده پذیرش هر بذری است.

من در تربیت تو شتاب کردم تا تو به دنبال چیزهایی که دیگران آنها را تجربه کرده و تو را از تجربه دوباره آنها بی نیاز ساخته‌اند نروی.

فرزندم، من در کردار و رفتار پیشینیان دقت کرده و سرگذشت آنها را مطالعه کردم. قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنها را از دوران تیره و بدبختی آنها شناختم.

من به عنوان پدر، از هر حادثه‌ای که در گذشته پیش آمده است، آنهایی را که زیبا و شیرین بوده است برای تو انتخاب کردم مانند هر پدر مهربانی که نیکی‌ها و خوبی‌ها را برای فرزندش می‌پسندد. من نیز خواستم تو را با آن خوبی‌ها تربیت کنم.

فرزندم! تو در آغاز زندگی هستی. نفسی پاک و سالم داری. پس! در آغاز راه و در اول تربیت تصمیم گرفتم کتاب خدای توانا و بزرگ یعنی قرآن کریم را همراه با تفسیر آیات آن به تو بیاموزم و قوانین اسلام و احکام حلال و حرام را به تو تعلیم دهم و به چیزی دیگر نپردازم.

پدرت

علی بن ابیطالب^۱

آیا شما می‌توانید بگویید چرا امام علی علیه‌السلام تربیت فرزند خود را از آموزش قرآن شروع کرده است؟

۱- بخشی از نامه امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) به فرزندشان امام حسن مجتبی (ع) در کتاب نهج البلاغه، نامه ۳۱.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
 مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ
 يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ
 وَاسْتَغْفِرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا
 دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ
 الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلِيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ
 أَمْرِهُ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ الْآيَاتُ
 لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
 يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

سورة الفرقان

تعداد
آیات

٧٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِیْنَ
 نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

وَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَ هُمْ يُخْلَقُونَ
 وَ لَا يَمْلِكُونَ لِانْفُسِهِمْ ضَرًّا وَ لَا نَفْعًا وَ لَا يَمْلِكُونَ
 مَوْتًا وَ لَا حَيٰوةً وَ لَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
 اِنْ هٰذَا اِلَّا اِفْكٌ اِفْتَرٰهُ وَ اعٰنٰهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ
 فَقَدْ جَآءُوْا ظُلْمًا وَ زَوْرًا ﴿٤﴾ وَ قَالُوْا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ
 اَكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلِّى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَ اَصِيْلًا ﴿٥﴾ قُلْ اَنْزَلَهُ
 الَّذِيْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا
 رَحِيْمًا ﴿٦﴾ وَ قَالُوْا مَا لِهٰذَا الرَّسُوْلِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَ يَمْشِي
 فِي الْاَسْوَاقِ لَوْلَا اَنْزَلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُوْنُ مَعَهٗ نٰذِرًا
 ﴿٧﴾ اَوْ يُلْقٰى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا
 وَ قَالَ الظَّالِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿٨﴾ اَنْظُرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا
 ﴿٩﴾ تَبٰرَكَ الَّذِيْ اِنْ شِءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذٰلِكَ جَنَّتٍ
 تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَ يَجْعَلُ لَكَ قُصُوْرًا ﴿١٠﴾ بَلْ
 كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ وَ اَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ﴿١١﴾

تلفظ حروف خاص

در سال گذشته با تلفظ صحیح حروف خاص عربی آشنا شدیم. برای کسب مهارت بیشتر در تلفظ این حروف به تمرین بیشتری نیاز است. برای این منظور، تلفظ صحیح این حروف در چند درس به طور فشرده یادآوری و تمرین می‌شود.

یادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ث، ص، ط»

«ث» به صورت نوک زبانی و با قرار دادن زبان بین دندان تلفظ می‌شود؛ مانند:

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ
الْهَلْكَمُ الشَّكَاثُرُ

«ص» به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند:

حَى عَلَى الصَّلَاةِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
اللَّهُ الصَّمَدُ

«ط» نیز به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

قرآن ، جهانیان ، فرزند ، همتا ، فروفروستاد

معنا	کلمه	ردیف
هشدار دهنده	نَذِير	۵
...	وَالِد	۶
شریک، ...	شَرِيك	۷
اندازه گیری کرد	قَدَّرَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
نازل کرد، ...	نَزَّلَ	۱
وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نام‌های ...	فُرْقَان	۲
می باشد	يَكُونُ	۳
...، مردم	عَالَمِيْنَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- نَزَّلَ الْفُرْقَانَ :
 ۲- عَلَى عَبْدِهِ :
 ۳- لِلْعَالَمِيْنَ :
 ۴- شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ :
 ۵- كُلُّ شَيْءٍ :
 ۶- فَقَدَّرَهُ :

فعالیت سوم

همان‌طور که می‌دانید «لِ» یعنی «برای»؛ هرگاه این حرف قبل از فعل بیاید

به صورت «تا» معنا می‌شود و تغییر جزئی در معنای فعل ایجاد می‌شود؛ مانند :

- لِ + يَكُونُ (می باشد) ← لِيَكُونَ : تا باشد
- لِ + يَعْلَمُ (می داند) ← لِيَعْلَمَ : تا بداند
- لِ + يَعْلَمُونَ (...) ← لِيَعْلَمُوا : تا ...
- لِ + تَعْقِلُونَ (...) ← لِيَتَعَقَلُوا : ...
- لِ + تُؤْمِنُونَ (ایمان می آورید) ← لِيُؤْمِنُوا : ...

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۶ تا ۳۶۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه دو آیه اول سوره فرقان را کامل کنید.

۱- تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ
پرخیر است را

۲- لِيَكُونَ لِلْعَلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾
... ..

۳- الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
... .. و

۴- وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
و ندارد و نیست

۵- وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾
و را پس را به طور دقیق و کامل.

ج- از صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند پیام کوتاه و پر معنای قرآن آمده است. در دوره ابتدایی نیز با این پیام‌ها آشنا شده‌اید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
 كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
 الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
 ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
 لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ
 مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْسَى كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
 لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطِيعُ الْكٰفِرِينَ
 وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
 هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
 وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
 نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ؕ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بشارت، آب، پوشش، قرارداد، خواب

معنا	کلمه	ردیف
بادها، جمع ریح	رِيّاح	۶
بشارت دهنده، ...	بُشْر، بُشْرَى	۷
...	ماء	۸
پاک، پاک کننده	طَهْور	۹

معنا	کلمه	ردیف
...	جَعَلَ	۱
لباس، ...	لِبَاس	۲
...	نَوْم	۳
آرامش و استراحت	سُبَات	۴
فرستاد	أَرْسَلَ	۵

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- وَهُوَ الَّذِي:
- ۲- جَعَلَ لَكُمْ:
- ۳- اللَّيْلَ لِبَاسًا:
- ۴- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا:
- ۵- وَجَعَلَ النَّهَارَ:
- ۶- أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا:
- ۷- وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ:
- ۸- مَاءً طَهُورًا:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره فرقان را کامل کنید.

۱- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ لَيْلًا لِبَاسًا

و و را ...

۲- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا : و را (برای) ...

۳- وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾

و را (برای) تلاش و زندگی.

۴- وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۵- وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

و

ج- از صفحه ۳۶۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- در دو صفحه آخر سوره فرقان، خداوند ویژگی‌های بندگان خوب خود را برشمرده است. آخرین ویژگی ایشان آن است که از خدا می‌خواهند تا آنها را نمونه، الگو، پیشوا و امام برای متقین قرار دهد. به نظر شما کسی که چنین درخواستی از خدا دارد، باید دوران نوجوانی خود را چگونه بگذراند؟

وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

فرقان ۷۴

(پروردگارا) ما را برای اهل تقوا امام و الگو قرار ده.

ب) وب‌گاه قرآنی

در سال‌های اخیر فضای مجازی، شبکه‌های اطلاع‌رسانی و سایت‌های مختلف فرهنگی و خبری گسترش زیادی یافته است. برخی از مؤسسات دولتی و نهادهای مردمی نیز با احساس علاقه و مسئولیت با استفاده از امکانات ارتباطی جدید اقدام به ارائه خدمات ارزشمندی درباره قرآن نموده‌اند. در این قسمت برخی از این وب‌گاه‌ها جهت استفاده دانش‌آموزان عزیز معرفی می‌شود.

معرفی برخی از سایت‌های مفید و کاربردی در موضوع قرآن کریم

www.maarefquran.com	مرکز فرهنگ و معارف قرآن
www.askquran.ir	پرسمان قرآن
www.rasekhoon.net	راسخون
www.tebyan.net	تبیان
www.tanzil.net	تنزیل
www.bonyad-qoran.com	بنیاد قرآن و عترت
www.samenquran.ir	آموزش قرآن ثامن الائمه

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ

کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند

وَيَخْشَوْنَهِ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ

و از او می‌ترسند و از هیچ کس جز خدا بیم ندارند

وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

و خدا برای حسابرسی کفایت می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ۱ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ
 نَفْسَكَ إِلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۳ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ
 فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ۴ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ
 مُحَدَّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۵ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءٌ مَا
 كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۶ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
 زَوْجٍ كَرِيمٍ ۷ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۸
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۹ وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ ائْتِ
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۱۰ قَوْمَ فِرْعَوْنَ لَا يَتَّقُونَ ۱۱ قَالَ رَبِّ ائْتِنِي
 آخِافٌ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۱۲ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
 فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ۱۳ وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۱۴
 قَالَ كَلَّا فَذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۱۵ فَآتِيَا فِرْعَوْنَ
 فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۶ أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
 ۱۷ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ
 ۱۸ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۱۹

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
 خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾
 وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ
 وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ
 رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ
 إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذتِ الْهَاءُ غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
 الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ
 بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ
 مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ
 حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
 بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ
 حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَا تَوَكُّلْ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «ح ، ع»

«ح» به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

الْحَمْدُ لِلَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

سُبْحَانَ اللَّهِ

«ع» نیز به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

حَى عَلَى الصَّلَاةِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نبود ، آیا ، رویانندیم

معنا	کلمه	ردیف
نوع، گونه	زَوْج	۴
نه، نیست	مَا	۵
...، نیست	مَا كَانَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	أ	۱
چقدر، چه بسیار	كَمْ	۲
...	أَنْبَتْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۲- مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ :
۴- الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ :

۱- كَرَّانَبْتْنَا :
۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

دو نکته :

۱- گاهی فعل مفرد با توجه به سایر اجزای جمله به صورت جمع معنا می‌شود؛ مانند :

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ : پس سجده کردند فرشتگان

حجر ۳۰

۲- معمولاً در جمله‌هایی که با « إِنَّ » شروع می‌شود حرف تأکید « لَ » نیز می‌آید؛ اما لازم نیست در فارسی

این حرف را نیز معنا کنیم. مانند :

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ : قطعاً خدا نسبت به مردم بسیار دلسوز و مهربان است.

حج ۶۵

این عبارات را معنا کنید.

تمرین

۱- وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ : و ... بیشتر آنها

۲- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیات از سورة شعراء را کامل کنید.

۱- **أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ**

و ... نگاه و دقت نکردند به ...

۲- **كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾**

..... (گیاه) ... و مفید.

۳- **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً**

.....

۴- **وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾**

.....

۵- **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾**

..... و

ج- از صفحه ۳۷۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه صفحه ۳۷۰ قرآن کریم، یک دعای زیبای قرآنی است. با دقت در آیات قبل از آن بیان کنید که این دعا از زبان کدام پیامبر بزرگ خدا در قرآن آمده است. دعا را همراه با ترجمه بنویسید، سعی کنید آن را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

قَالَ وَمَا عَلَّمِي مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ حِسَابَهُمْ إِلَىٰ رَبِّي لَوَ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنَّا أَنَا الْآذِيرُ الْمُبِينُ ﴿١١٥﴾
 قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَه يَنْبُوحْ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَانجِنِيهِ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
 عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٣﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٤﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٥﴾

آموزش معانی

فعلیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پیروی کنید، پیامبر، پیامبران، مورد اعتماد، تقوا داشته باشید، تکذیب کرد

معنا	کلمه	ردیف
راستگو و درستکار، ...	أَمِين	۵
تقوا پیشه کنید، ...	إِتَّقُوا	۶
اطاعت کنید، ...	أَطِيعُوا	۷
اگر، نه، نیست	إِنْ	۸

معنا	کلمه	ردیف
... ، انکار کرد	كَذَّبَ، كَذَّبَتْ	۱
...	مُرْسَلِينَ	۲
تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید	تَتَّقُونَ	۳
... ، فرستاده	رَسُول	۴

فعلیت دوم

الف- به محل ترجمه کلمه بعد از «إِتَّقُوا» در عباراتی مانند «إِتَّقُوا اللَّهَ : تقوای خدا را پیشه کنید.»

توجه کنید. اینک این دو عبارت را ترجمه کنید.

۱- إِتَّقُوا رَبَّكُمْ :
۲- وَاتَّقَوْهُ :

ب- گاهی به جای ضمیر «ی» کسره می آید؛ مانند : أَطِيعُونَ = أَطِيعُونِي = أَطِيعُوا + ن + ی : اطاعت کنید مرا.

اینک این دو عبارت زیر را ترجمه کنید.

۱- فَاعْبُدُونِ = ... :
۲- وَاتَّقُونِ = ... :

فعلیت سوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- إِذْقَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ هُودٌ :
۲- أَلَا تَتَّقُونَ :
۳- إِنْ لَكُمُ :
۴- رَسُولٌ أَمِينٌ :
۵- فَاتَّقُوا اللَّهَ :
۶- وَأَطِيعُونَ :

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۲ تا ۳۷۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب - ترجمه این آیات شریفه از سوره شعراء را کامل کنید.

۱- كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

۲- اِذْ قَالَ لَهُمُ اخْوَهُمْ هُوْدٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

۳- اِنِّى لَكُمُ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٢٥﴾

۴- فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْنَ ﴿١٢٦﴾

۵- وَمَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ

و درخواست ندارم از شما ... آن (رسالت خود) هیچ ... را

۶- اِن اَجْرِيْ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٧﴾

..... نیست

ج - از صفحه ۳۷۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - با دقت در آیات درس و نیز آیات سوره شعراء متوجه می شوید که همه پیامبران علاوه بر دستور به تقوای الهی، مردم را به موضوع مهم دیگری نیز فرمان داده اند؛ این فرمان را یافته و آیه کوتاه و پرمعنای این دو دستور را همراه با معنا بنویسید.

سایم قرآنی

متن :

ترجمه :

۱- در جمله ای که پس از «ان» حرف «آل» نیز به کار می رود، «ان» به معنای «نه، نیست» می باشد.

خدایا من و پدر و مادرم را ببخشای!

در قرآن بارها احترام به پدر و مادر سفارش شده است. اهمیت نیکی به پدر و مادر به اندازه‌ای است که خداوند این دستور را بلافاصله پس از دستور به اطاعت و عبادت خود آورده است. از اینجا فهمیده می‌شود که تنها حقی که بالاتر و برتر از حق پدر و مادر است حق خداوند است و تنها وقتی می‌توان از دستور پدر و مادر سرپیچی کرد که فرمان آنها برخلاف فرمان خداوند باشد، در غیر این صورت اطاعت از پدر و مادر واجب است. به راستی کسی که شکر محبت‌های پدر و مادر را به جا نیاورد بعید است برای خدای خود هم بنده شکرگزار خوبی باشد. برخی از سفارش‌های قرآن کریم در مورد

احترام به پدر و مادر به شرح زیر است. خوب است به این آیات مراجعه کنید.

● به پدر و مادر احسان و نیکی کنید. **إسراء ۲۳- لقمان ۱۴- نساء ۳۶- عنکبوت ۸- انعام ۱۵۱- أحقاف ۱۵-**

بقره ۸۳ و ۲۱۵

● با پدر و مادر با احترام سخن بگویید و کوچک‌ترین کلامی که موجب رنجش آنها شود به زبان نیاورید.

إسراء ۲۳

● آنها را از خود مرانید و آزارشان ندهید. **إسراء ۲۳**

● از آنها تشکر کنید. **لقمان ۱۴**

● از مال خود در حق پدر و مادر انفاق کنید. **بقره ۲۱۵**

● از روی محبت و لطف، بال‌های تواضع خود را در برابر پدر و مادر بگسترانید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● در دوران پیری از آنها پرستاری کنید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● از خداوند برای آنان رحمت و مغفرت طلب کنید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● اگر از روی جهل شما را به شرک واداشتند از آنها اطاعت نکنید. **عنکبوت ۸**

● حضرت عیسی (ع) گفت: خداوند مرا به نیکی مادرم سفارش کرده است. **مریم ۱۴**

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

مریم ۱۴

(حضرت یحیی) با پدر و مادر خود نیک رفتار بود، و زورگویی نافرمان نبود.

آیا می‌توانید با توجه به سفارش‌های خداوند
در قرآن، رفتار خود را با پدر و مادرتان
ارزیابی کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسُّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَى
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
 بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيْنًا لَهُمْ
 أَعْمَالُهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ
 وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِسُونَ ﴿٥﴾ وَآتَاكَ لَتَلَقَى الْقُرْآنَ مِنْ
 لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِيهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَأَتِيكُمْ
 مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ بَأْتِيكُمْ بِهِ شِهَابٍ قَبَسَ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
 جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمْوَسِي إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَالْقِ عَصَاكَ
 فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوَسِي لَا تَخَفْ
 إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ
 سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ
 مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
 فَاسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنَطِقَ الطَّيْرِ
وَآتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّا هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ
لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ
﴿١٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ
ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدُودَ أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ
أَوْ لِيَأْتِنِي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحَطْتُ بِمَا لَمْ يُحِط بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ذ، ظ، ض»

«ذ» به صورت نوک زبانی و با قراردادن زبان بین دندان تلفظ می‌شود؛ مانند :

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

«ظ» مانند «ذ» ولی درشت و پر و با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

«ض» مانند «ظ» ولی محکم تلفظ می‌شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعلیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نعمت ، شکر می‌کنم ، عمل می‌کنم

معنا	کلمه	ردیف
که، چیزی که، کسی که	الَّتِي	۴
بخشیدی، نعمت دادی	أَنْعَمْتَ	۵
...	أَعْمَلُ	۶

معنا	کلمه	ردیف
که، اینکه	أَنْ	۱
...	أَشْكُرُ	۲
...، هر چیز خوبی که خدا به انسان بخشیده است	نِعْمَةً	۳

فعلیت دوم

به الگوی زیر و تغییر جزئی که در معنای فعل پیش می‌آید، توجه کنید.

أَنْ + أَعْبُدُ : که + عبادت می‌کنم ← أَنْ أَعْبُدَ : که عبادت کنم
 لِي + يَعْلَمُونَ : تا + می‌دانند ← لِيَعْلَمُوا : تا بدانند

اینک معنای این ترکیب‌ها را کامل کنید.

تمرین

أَنْ + أَتَلُونَ : ... + تلاوت می‌کنم ← أَنْ أَتَلُوا : ...
 لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ : برای قومی که ... ← لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ : تا آنها ...

فعلیت سوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- قَالَ رَبِّ ۱ :
 ۲- أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتِكَ :
 ۳- أَنْعَمْتَ عَلَيَّ ۲ :
 ۴- وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ :
 ۵- أَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا :
 ۶- بِرَحْمَتِكَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۷ تا ۳۸۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات قرآنی را از سوره نمل کامل کنید.

۱- ... وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ

و (حضرت سلیمان) گفت: ... به من الهام کن را،

۲- الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ

.....

۳- وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ

و که آن کار موجب رضایت تو است؛

۴- وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

و وارد کن مرا به کمک ... خودت در (گروه) ... شایسته ات.

ج- از صفحه ۳۸۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- این کلام زیبا را که به نقل از حضرت سلیمان علیه السلام در صفحه ۳۸۰ قرآن کریم آمده است، ترجمه کنید.

به نظر شما این کلام چه نکات قابل توجهی دارد؟ سعی کنید آن را حفظ کرده، در زمان مناسب آن را به کار ببرید.

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

ترجمه:

پیام قرآنی

﴿٥٦﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا
 آلَ لوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَتَطَهَّرُونَ
 فَانجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾
 وَآمَطْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا يَشْرِكُونَ
 ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ
 أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۗ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بِلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ
 ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
 لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ
 إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
 ۗ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ
 فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ
 يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

با ، شریک قرار می دهند ، دریا

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...، همراه با	مَعَ	۴	خشکی، صحرا	بَرّ	۱
برتر است	تَعَالَى	۵	...	بَحْر	۲
...	يُشْرِكُونَ	۶	می فرستد	يُرْسِلُ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَهْدِيكُمْ:

۲- فِي ظُلْمَتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ:

۳- وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ:

۴- آءِلَّهُ مَعَ اللّٰهِ:

۵- تَعَالَى اللّٰهُ:

۶- عَمَّا يُشْرِكُونَ:

۱- عَمَّا = عَن + مَا: از آنچه

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۲ تا ۳۸۵ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیه از سوره مبارکه نمل را کامل کنید.

۱- اَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

یا کسی که و ...

۲- وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۳- اَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ

!؟

۴- تَعَلَى اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

.....

ج- از صفحه ۳۸۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه صفحه ۳۸۴ قرآن کریم از حرکت کوه‌ها که به نظر ساکن می‌رسند، پرده برداشته است؛ خبری که در زمان نزول قرآن کریم، انسان‌ها و حتی دانشمندان، هیچ آگاهی نسبت به آن نداشتند.

حرکت کوه‌ها

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

نمل ۸۸

کوه‌ها را می‌بینی و آنها را ساکن می‌پنداری، در حالی که مانند ابرها در حرکت اند.

سایم قرآنی

«ما وقتی بچه بودیم، همه می‌نشستیم و مادرم قرآن می‌خواند؛ خیلی هم قرآن را شیرین و قشنگ می‌خواند. ما بچه‌ها دور مادر جمع می‌شدیم و ایشان به مناسبت آیه‌هایی که می‌خواندند، زندگی پیامبران را برای ما تعریف می‌کردند. خود من، اولین بار، زندگی حضرت موسی، حضرت ابراهیم و بعضی از پیامبران دیگر را از زبان مادرم، هنگام خواندن قرآن شنیدم.»

این خاطره یکی از خاطرات رهبر معظم انقلاب است. ایشان از دوران کودکی و نوجوانی به قرآن کریم و جلسات قرآنی بسیار علاقه‌مند بودند و قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، با تشکیل جلسات قرآنی، جوانان را با قرآن کریم آشنا می‌کردند و خواندن، فهمیدن، تدبر و دقت در معنای آیات و معارف قرآن را به آنها می‌آموختند. مردم مشهد مقدس از جلسات ایشان در مسجد کرامت، خاطرات خوب و به یادماندنی دارند.

در اینجا برخی از خاطرات و سخنان ایشان را برای شما نقل می‌کنیم.

۱- در دوران طاغوت، من در مشهد جلسات تفسیر و درس قرآن داشتم. به جوانانی که می‌آمدند، می‌گفتم هر کدام از شماها یک قرآن همراه داشته باشید؛ اگر در جایی منتظر کاری می‌ایستید و فراغت پیدا می‌کنید، یک دقیقه، دو دقیقه، پنج دقیقه، نیم ساعت قرآن را باز کنید و به تلاوت آن مشغول شوید تا با این کتاب انس پیدا کنید.

۲- خواندن قرآن، از اول تا آخر یک چیز لازمی است. باید قرآن را از اول تا آخر خواند؛ باز دوباره از اول تا آخر؛ تا همه معارف قرآنی یکجا با ذهن انسان آشنا شود. البته معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند و معارف آیات را برای ما بیان کنند.

۳- اول باید قرآن را خوب بخوانید؛ تلاوت را خوب، زیبا و جامع و صحیح بخوانید. دوم معانی و مفاهیم قرآنی را بفهمید و سوم قرآن را حفظ کنید. حفظ قرآن خیلی مهم است شما جوان‌ها به این احتیاج دارید و می‌توانید (این کار را انجام دهید). تکرار آیات قرآنی و انس دائمی با قرآن، به شما فرصت می‌دهد که در قرآن تدبر کنید.

۴- عزیزان من! جوانان پاکستان انقلابی ما! رابطه خود را روز به روز با قرآن بیشتر کنید. قرآن بخوانید و در آن تدبر کنید. دشمن نمی‌خواهد مسلمانان آیات قرآن را مثل عَلم^۱ در دست بگیرند؛ چون قرآن تکلیف‌ها را معین کرده است؛ تکلیف مسلمانان را، تکلیف جهاد را، تکلیف زندگی اسلامی و مرگ اسلامی را. ما باید رابطه‌مان را با قرآن روز به روز مستحکم‌تر کنیم.

۵- هر کدام از شما جوان‌ها که آیه‌ای از قرآن را خوب می‌خوانید، یا بخشی از قرآن را خوب حفظ می‌کنید یا با مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می‌شوید، بنده با همه وجود در مقابل پروردگار شکر و سپاس می‌کنم و می‌گویم «الحمد لله رب العالمین».

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فِرْعَ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أَمِرتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمِرتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْءَانَ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

تعداد آیات ۸۸ سورة القصص

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طَسَمَ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ مِنْ طَائِفَةٍ مِنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَرُئِدُ أَنْ نُمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتْ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِحًا ۗ إِنَّ كَادَتْ لِتَبْدِيَ بِهِ لَوْلَا أَنَّ رَبَّنَا عَلَيَّ قَلْبًا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتِ لِأُخْتِي قُصِّيهُ فَبَصُرَتْ بِهِ ۗ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلٍ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَمَا تَقَرَّرَ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۗ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «غ، ق»

«غ» نرم و قابل کشش تلفظ می‌شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

وَاسْتَغْفِرُهُ

ولی «ق» محکم، غیرقابل کشش و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

امامان ، وارثان ، پیشوایان ، قرار می‌دهیم ، خبر

معنا	کلمه	ردیف
...	نَجَعَلُ	۴
... ، ...	أئِمَّةَ	۵
جمع امام		
جانشینان، ...	وارثین	۶

معنا	کلمه	ردیف
تلاوت می‌کنیم، می‌خوانیم	تَتْلُو	۱
... ، جمع: انبیا	نَبَأُ	۲
می‌خواهیم	نُرِيدُ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- نَتْلُوا عَلَيْكَ :

۲- مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ :

۳- لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ :

۴- عَلَى الَّذِينَ :

۵- نَجْعَلُهُمْ أئِمَّةً :

۶- نَجْعَلُهُمُ الْوَارِثِينَ :

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۵ تا ۳۹۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب - ترجمه دو آیه از آیات آغازین سوره قصص را کامل کنید.

۱- نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ

۲- لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۳﴾

۳- وَزُيْدُ أَنْ نُمِّنَ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ

و ... منت گذاریم بر مستضعفان ...

۴- وَجَعَلَهُمْ آيْمَةً وَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿۵﴾

(یعنی آنها را در زمین به حکومت برسانیم.)

ج - از صفحه ۳۸۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - در صفحه ۳۸۸ قرآن کریم، داستان رسیدن حضرت موسی علیه السلام به شهر «مَدین» آمده است. وقتی حضرت موسی به این شهر رسید از شدت خستگی به سایه درختی پناه برد. او در آن شهر هیچ کس و هیچ چیزی نداشت؛ اما خدا را از یاد نبرد و چنین دعا کرد :

دعای حضرت موسی (ع)

رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

فَصص ۲۴

پروردگارا، هر خیر و نیکی بر من فرستی، به آن نیازمندم.

چه خوب است این دعای زیبا و پر معنا را با توجه به معنای آن حفظ کنیم و در قنوت نماز خود بخوانیم.

۱- این شهر در ساحل شمال شرقی دریای سرخ قرار دارد.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
 أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
 ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ
 تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
 بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى
 عَلَيْهِمْ وَءَاتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ
 أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
 نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
 وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دوست دارد ، نیکی کرد ، خرابکاران ، تباهی

معنا	کلمه	ردیف
فساد ، ...	فَسَاد	۴
...	يُحِبُّ	۵
مفسدان ، ...	مُفْسِدِينَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
نیکی کن	أَحْسِن	۱
همان طور که	كَمَا	۲
... ، نیکوساخت	أَحْسَنَ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَأَحْسِنَ :

۲- كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ :

۳- إِنَّ اللَّهَ :

۴- لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ :

۵- وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۱ تا ۳۹۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیه زیبا و پر معنای سوره قصص را کامل کنید.

۱- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ

و طلب کن در آنچه داده است به تو ... ، خانه ... را،

۲- وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

و فراموش مکن بهره خود را

۳- وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ

و

۴- وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ

و هرگز طلب مکن را

۵- إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

.....

ج- از صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند پیام قرآنی زیبا آمده است. یکی از آنها را انتخاب کرده و معنا کنید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

یکی از شب‌ها، فضیل قصد داشت، مانند همیشه یکی از خانه‌هایی را که از قبل شناسایی کرده بود سرقت کند، از قبل خانه‌ای را در نظر گرفته بود. خنجر به دست در تاریکی حرکت می‌کرد، تا به خانه موردنظر رسید، از دیوار خانه بالا رفت و خود را به حیاط خانه رساند.

سوسوی چراغی از داخل یکی از اتاق‌ها توجهِش را جلب کرد. صاحب خانه هنوز بیدار بود و در دل شب قرآن می‌خواند. فضیل برای گذراندن وقت به گوشه‌ای خزید و پنهان شد، تا کسی که قرآن می‌خواند، بخوابد. او در سکوت شب، صوت زیبای قرآن را می‌شنید، از آنجا که معنای آیات قرآن را می‌فهمید، بسیار تحت تأثیر زیبایی و نفوذ آیات قرآن قرار گرفت؛ زیرا مسلمان بود و گرچه کارهای زشتش او را به تدریج با اسلام بیگانه کرده بود، ولی اینک ندای الهی در تاریکی شب از لابه‌لای کلمات و آیات الهی، دل و جان او را تسخیر می‌کرد.

او به فکر عمیقی فرو رفت، گویا روزه‌ای به عالم دیگر برای او باز شده بود، بغض او ترکید و در تنهایی به حال خود گریست، اشک چون باران در گونه‌های او جاری شد.

جذابیت و معنویت قرآن هر لحظه او را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌داد، کم‌کم روزه‌ای از نور بر وجودش تابید و سراسر روحش را فرا گرفت.

در این میان، این آیه را شنید:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ

حدید ۱۶

آیا وقت آن نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد خدا خاشع گردد؟!

فضیل با چشمانی پر از اشک آهسته گفت :

آری پروردگارا، اکنون زمان آن فرا رسیده است و هنگام خشوع دل من همین الآن است. این آیه آن چنان در قلب او اثر گذاشت که تمام زندگی اش را دگرگون ساخت. آن شب را به کاروان‌سرای رفتن تا استراحت کند. کاروانیان عازم سفر حج بودند، آنها در کاروان‌سرا منزل داشتند و دربارهٔ ادامهٔ سفر گفت و گو می‌کردند. شخصی گفت : نباید در شب حرکت کنیم، چون راه ناامن است، باید منتظر بمانیم تا فردا صبح با همسفران بیشتری حرکت کنیم و از این منطقه دور شویم، چون در این منطقه راهزنی بی‌رحم و سنگدل وجود دارد که با کمک همدستان خود راه را بر کاروانیان می‌بندد و به دزدی و جنایت دست می‌زند.

دوستان آن شخص حرف او را پذیرفتند و هر یک داستانی از راهزنی‌های آن مرد بی‌رحم تعریف کردند.

فضیل همه این حرف‌ها را شنید و با خود گفت :

خدایا من چقدر بدبخت و بیچاره هستم که پیوسته خاطر آسودهٔ مردم را به ترس می‌اندازم و آنها را نگران می‌سازم.

او با شجاعت از جا برخاست و خود را به کاروانیان معرفی کرد و گفت :

ای مردم آسوده باشید که دیگر کاروانی از دست فضیل ناراحت نخواهد شد آن فضیل مرده و فضیل دیگری متولد شده است.

بعدها کاروانیان فضیل بن عیاض را دیدند که با حالی دگرگون، برگرد خانهٔ خدا به طواف مشغول است. از آن به بعد دیگر مردم او را به جای فضیل سارق، فضیل عارف می‌شناختند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

تحریم ۸

ای کسانی که ایمان آورده‌اید به درگاه خدا توبهٔ خالصانه کنید.

به نظر شما چه چیزی از تلاوت قرآن باعث انقلاب درونی در فضیل شد؟

آیا شما نیز چنین نمونه‌ای را می‌شناسید؟

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ
رَبِّيَ أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾
وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ
اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لُهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سورة العنكبوت
تعداد آیات: ٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَرَفَ ﴿١﴾ أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ
لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ
جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِينَ ﴿٦﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ
عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي
الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ
فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ
مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي
صُدُورِ الْعُلَمَاءِ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ
خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ
وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

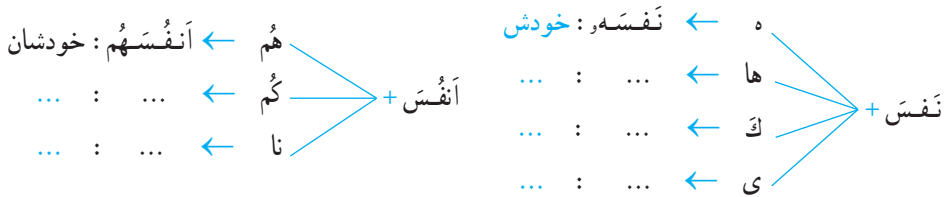
ایمان آوردیم ، بی نیاز ، جهاد و تلاش می کند

معنا	کلمه	ردیف
...	يُجَاهِدُ	۴
خود، جان، جمع: اَنْفُس	نَفْس	۵
...	عَنِى	۶

معنا	کلمه	ردیف
گمان کرد	حَسِبَ	۱
...	ءَامَنَّا	۲
جهاد و تلاش کرد	جَاهَدَ	۳

فعالیت دوم

این ترکیب ها را مانند نمونه کامل کنید.

فعالیت سوم

معنای این ترکیب ها یا عبارات قرآنی را بنویسید.

۲- اَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا :

۱- اَحْسِبَ النَّاسَ :

۴- يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ۱ :

۳- وَ مَن جَاهَدَ :

۶- عَنِ الْعَلَمِيْنَ :

۵- اِنَّ اللّٰهَ لَعَنِيْهُ :

۲- لِنَفْسِهٖ = لِ + نَفْس + ه ← برای (به نفع) خودش

۱- اَنْ + يَقُولُوْنَ ← اَنْ يَقُولُوا : که بگویند

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۶ تا ۴۰۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این دو آیه از آیات آغازین سوره عنکبوت را کامل کنید.

۱- أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا

... .. که (به حال خود) رها می‌شوند وقتی که

۲- وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿۲﴾

و ... آزمایش نمی‌شوند!؟

۳- وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ

و

۴- إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۶﴾

.....

ج- از صفحه ۳۹۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- قرآن کریم ما را به گردش در زمین برای آموختن مسائل گوناگون و نیز عبرت و پند گرفتن از سرگذشت امت‌های مختلف، سفارش می‌کند. یکی از این آیات زیبا و پرمعنا در صفحه ۳۹۸ قرآن کریم آمده است. قسمت ابتدای آیه را به عنوان پیام انتخاب و معنا کنید.

آفرینش و قدرت خدا

سبزه
سایه قرآنی

متن :

ترجمه :

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ۚ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾
 فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
 الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ
 وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
 اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾
 خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
 لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول: جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دوستان ، مَثَل ، گرفت

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
مانند	كَ	۵	...، داستان	مَثَل	۱
...	إِتَّخَذَ، إِتَّخَذَتْ	۶	گرفتند	إِتَّخَذُوا	۲
اگر، ای کاش	لَوْ	۷	به جای، غیر از	مِنْ دُونِ	۳
می دانستند	كَانُوا يَعْلَمُونَ	۸	سرپرستان، ... جمع ولی	أَوْلِيَاءَ	۴

● ● ● فعالیت دوم: معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ :

۲- إِتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ :

۳- كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ :

۴- إِتَّخَذَتْ بَيْتًا :

۵- لَبِئْتُ الْعَنْكَبُوتِ :

۶- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۰۱ تا ۴۰۴ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیه از سوره عنکبوت را کامل کنید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ

۲- كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا

... است که ... ای

۳- وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ

و ... سست‌ترین ... ، ... است؛

۴- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

ج- از صفحه ۴۰۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه سوره عنکبوت یکی از زیباترین و امیدبخش‌ترین آیات قرآن کریم است؛ این آیه و معنای آن را بنویسید و خوب است آن را حفظ کنید.

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

جایگاه زن در قرآن

به نظر شما، زن در قرآن کریم از چه جایگاهی برخوردار است؟ آیا برداشت‌هایی که شما از نقش و جایگاه زن دارید، با جایگاهی که قرآن معرفی می‌کند، یکسان است یا فرق می‌کند؟ توجه به مقام زن در قرآن کریم از آن رو اهمیت دارد که قرآن چنین حقایقی را زمانی درباره زنان بیان داشته که کاملاً با افکار آن دوران متفاوت بوده است. این مطالب به خوبی نشان می‌دهد که آنچه در قرآن آمده ریشه در علم الهی دارد و منطبق بر فطرت الهی و ثابت انسان است.

مقام زن در قرآن^۱

- ۱- جامعه از زن و مرد تشکیل یافته است. **حجرات ۱۳**
- ۲- ملاک برتری تقوای الهی است نه مرد یا زن بودن. **حجرات ۱۳**
- ۳- زن و مرد از فطرت یکسان انسانی برخوردارند. **روم ۳۰**
- ۴- ارزش کار زن و مرد یکسان است. **آل عمران ۱۹۵**
- ۵- زن و مرد هر دو مکلف و مسئول‌اند. **نساء ۱۲۴**
- ۶- وعده برخوردار شدن از سعادت کامل و بهشت به هر دو داده شده است. **نحل ۹۷- مؤمن ۴۰**
- ۷- زن استقلال اقتصادی دارد. **نساء ۳۲**
- ۸- زن همه‌جا در القاب و مزایای انسانی و ایمانی و کسب فضیلت و پاداش‌های اخروی، هم‌پایه مرد است. **احزاب ۳۵- حدید ۱۲ و ۱۸**
- ۹- وظیفه مهم نظارت همگانی در جامعه (امر به معروف و نهی از منکر) هم بر عهده مرد و هم بر عهده زن است. **توبه ۷۱**
- ۱۰- احترام به دختر در قرآن تأکید شده است. **نحل ۵۸ و ۵۹**
- ۱۱- خانه، محل آرامش و زن مدیر خانه است. **نحل ۸۰**
- ۱۲- در قرآن بر تعاون و احساس مسئولیت بین افراد خانواده، بسیار تأکید شده است. **تحریم ۶**
- ۱۳- قرآن، بیشتر زحمات مادران را به فرزندان یادآوری کرده است. **لقمان ۱۴**
- ۱۴- قرآن مردان را به معاشرت نیکو با زنان موظف می‌کند. **نساء ۱۹**

۱- برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن» تألیف جعفر شیخ الاسلامی.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
 لَهِىَ الْحَيَوانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَذَارَ كِيبُوا فِي الْفُلِكِ
 دَعَا اللهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا
 هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِمَّا وَيتَخَطَّفُ
 النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللهِ يَكْفُرُونَ
 ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
 لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ
 جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سورة الروم
 تعداد آیات: ٦٩

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَ ﴿١﴾ غَلَبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي آدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ
 بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ ﴿٤﴾ لِلَّهِ الْأَمْرُ
 مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ ﴿٥﴾ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾
 بِنَصْرِ اللهِ ﴿٧﴾ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ﴿٨﴾ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾
يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا
وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
أَسَاءُوا السَّوَاءِ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ
﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾
وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ
مِن شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾
وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

وقف در آخر جمله

این آیه شریفه را بخوانید :

فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

عنکبوت ۶۵

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید این آیه علامت وقف ندارد، اما از آنجا که به تدریج معنای برخی عبارات و جمله‌های قرآنی را درک می‌کنیم، خوب است در آخر هر جمله وقف کنیم. این روش به صحیح خواندن آیات و فهم بیشتر معنای آنها نیز کمک می‌کند.

معمولاً قبل از کلماتی مانند «فَ، وَ، ثُمَّ...» می‌توان وقف کرد.

اینک هر گروه با خواندن یک آیه، محلّ وقف را در جمله‌هایی که علامت وقف ندارد، مشخص کند.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی ، ظاهری ، افراد غافل

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
حیات، ...	حَيَاة	۳	تخلف نمی‌کند، خلاف نمی‌کند	لَا يُخَلِّفُ	۱
...	غَافِلُونَ	۴	...	ظَاهِرًا	۲
افراد بی‌توجه					

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَعَدَ اللَّهُ :
- ۲- لَا يُخَلِّفُ اللَّهُ وَعَدَهُ :
- ۳- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ :
- ۴- لَا يَعْلَمُونَ :
- ۵- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ :
- ۶- هُمْ غَافِلُونَ :
- ۷- وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ :
- ۸- عَمَّا تَعْمَلُونَ :

۱- گاهی در جمله‌های منفی، حرف «ی» می‌آید و معنای جمله را تأکید می‌کند؛ اما این حرف در فارسی معنا نمی‌شود.

۲- عَمَّا = عن + ما : از آنچه

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این عبارات و آیات قرآنی از سوره روم را کامل کنید.

۱- وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعَدَهُ

۲- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

۳- يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

۴- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غٰفِلُونَ ﴿٧﴾

۵- ... فَاصْبِرْ إِنَّ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا ... ﴿٦٠﴾

ج- از صفحه ۴۰۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیه ای در صفحه ۴۰۶ قرآن کریم، آفرینش آسمان ها و زمین و گوناگونی زبان ها و رنگ های آدمیان را از آیات الهی برشمارده است. این آیه را همراه با ترجمه بنویسید. به نظر شما چرا چنین پدیده هایی از آیات الهی است؟

زبان ها و رنگ های گوناگون

متن :

ترجمه :

سایه قرآنی

۱- تکرار ضمیر گاهی برای تأکید معنای جمله است و می توان آن را در فارسی ترجمه نکرد.

سورة لقمان

تعداد
آیات

۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ ۝۱ تَلِكْ اَیۡتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝۲ هُدًى وَرَحْمَةً
 لِلْمُحْسِنِیۡنَ ۝۳ الَّذِیۡنَ یُقِیۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَیُؤْتُوۡنَ الزَّكٰوةَ وَهُم
 بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ یُوقِنُوۡنَ ۝۴ اُولٰٓئِكَ عَلٰی هُدًى مِّنۡ رَبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ
 هُمُ الْمُفْلِحُوۡنَ ۝۵ وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ یَّشْتَرِی لَهٗوَ الْحَدِیثِ
 لَیۡضِلَّ عَنۡ سَبِیۡلِ اللّٰهِ بِغَیۡرِ عِلْمٍ وَیَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ اُولٰٓئِكَ
 لَهُمۡ عَذَابٌ مُّهِیۡمٌ ۝۶ وَاِذَا تُتْلٰی عَلَیۡهِ اٰیٰتُنَا وَاٰیُّ مُسۡتَكْبِرًا
 كَانَ لَمْ یَسۡمَعۡهَا كَاۡنَ فِیۡ اُذُنِیۡهِ وَقَرَّۗۙ فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابِ الِیۡمِ ۝۷
 اِنَّ الَّذِیۡنَ ءَامَنُوۡا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ لَهُمۡ جَنٰتُ النَّعِیۡمِ ۝۸
 خٰلِدِیۡنَ فِیۡهَا وَعَدَّ اللّٰهُ حَقًّا ۙ وَهُوَ الْعَزِیۡزُ الْحَكِیۡمُ ۝۹ خَلَقَ
 السَّمٰوٰتِ بِغَیۡرِ عَمَدٍ تَّرَوۡنَهَا ۙ وَالۡقٰیۡ فِی الْاَرْضِ رَوٰسِیۡ اَنۡ تَمِیۡدَ
 بِكُمۡ وَبَثَّ فِیۡهَا مِنۡ كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَاَنۡزَلۡنَا مِنَ السَّمٰءِ مَآءً فَاَنۡبَتۡنَا
 فِیۡهَا مِنۡ كُلِّ زَوْجٍ كَرِیۡمٍ ۝۱۰ هٰذَا خَلَقَ اللّٰهُ فَاَرَوۡنِیۡ مَاذَا
 خَلَقَ الَّذِیۡنَ مِنۡ دُوۡنِهٖ ۚ بَلِ الظَّٰلِمُوۡنَ فِی ضَلٰلٍ مُّبِیۡنٍ ۝۱۱

آموزش معانی

فعالیت اول ●●● جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

اقامه می‌کنند ، رستگاران ، حکمت آموز ، یقین دارند

معنا	کلمه	ردیف
می پردازند	يُؤْتُونَ	۴
...	يُوقِنُونَ	۵
...	مُفْلِحُونَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
این، آن	تِلْكَ	۱
...	حَكِيم	۲
...، برپا می‌کنند	يُقِيمُونَ	۳

فعالیت دوم ●●● معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ :

۲- هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ :

۳- يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ :

۴- وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ :

۵- هُمْ يُوقِنُونَ :

۶- أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ :

۱- خوب است در اینجا ضمیر «هم» را به صورت «همان» معنا کرد.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۱ تا ۴۱۷ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۵ سورة لقمان را معنا کنید.

۱- اَلَمْۤ اَرَ اَنَّكَ تَكْتُبُ الَّذِیۡنَ اٰتٰیكَ مِنَ الْمَالِ اِنَّكَ تَكْتُبُهُۥٓ اِذَآ اَقْرَبْتَۚ وَتَاۡخُذُ بِالْحِسَابِۚ ۚ

الف لام میم ۱

۲- هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِیۡنَ ۚ

۳- الَّذِیۡنَ یُقِیۡمُونَ الصَّلٰوةَ وَیُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ

۴- وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ یُوقِنُونَ ۚ

و

۵- اُولَٰئِكَ عَلٰی هُدًى مِّنۡ رَبِّهِمْۚ وَاُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۚ

.....

ج- از صفحه ۴۱۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۱۲ قرآن کریم پنجاهای جناب لقمان به فرزندش آمده است. این آیات، نکات و پیامهای قرآنی بسیار زیبا و مهمی دارد. با برخی از آنها در دوره ابتدایی نیز آشنا شده اید. یکی از این پیامها را انتخاب کرده همراه با معنا بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

چگونه مسلمان شدم؟

دوران کودکی و نوجوانی من، دورانی پر فعالیت و پرفراز و نشیب بود. تحرک و جنب و جوش زیادی داشتم. به نظر خودم تحرک و بی‌قراری من بیشتر ناشی از یک حس حقیقت‌جویی بود، احساسی که مرا وادار می‌کرد همیشه به دنبال واقعیت بگردم و در زندگی فردی صادق باشم. در همان دوران تحصیل سفرهای زیادی به کشورهای اروپایی داشتم به طوری که تقریباً تمام اروپا را گشتم.

من به‌عنوان یک آلمانی دوستان زیادی داشتم که برخی از آنها مسلمان بودند. بعد از دریافت دیپلم برای ادامه تحصیل عازم ایتالیا شدم. تصمیم گرفتم که به تحصیل زبان عربی

بپردازم و در دانشگاه رم در رشته شرق‌شناسی ثبت نام کردم. با شروع درس‌های رشته زبان عربی صفحه جدیدی در زندگی من باز شد. از آنجایی که با یادگیری زبان عربی طبیعتاً با کتاب آسمانی مسلمانان قرآن کریم نیز آشنا شدم و برخی از دستورات آن را مطالعه کردم، متوجه شدم که اسلام خیلی کامل‌تر از آن چیزی بود که من تا به حال می‌پنداشتم، به همین خاطر سعی کردم تا آنجایی که می‌توانستم بیشتر بخوانم و تحقیق کنم؛ خصوصاً سعی کردم از نویسندگان مسلمان کتاب‌هایی به دست بیاورم. مطالعات من هر روز عمیق‌تر می‌شد و در همین حین نیز رابطه‌ام با مسلمانانی که به دین خودشان عمل می‌کردند بیشتر شد. تا اینکه یک زمان احساس کردم که دیگر به لحاظ قلبی مسلمان شده‌ام. اما خود را گول می‌زدم که این‌طور نیست. البته برایم کاملاً اثبات شده بود که اسلام دین واقعی است اما از اینکه اقرار به مسلمان بودن خویش کنم کمی ترس داشتم. بیشتر از همه اطمینان نداشتم که آیا طاقت گرفتن روزه را دارم یا نه؟ همچنین آیا شهامت لازم برای پوشیدن لباس و حجاب اسلامی را دارم یا نه؟ این دوران مصادف بود با ماه رمضان، با خود گفتم فرصتی است برای اینکه خودم را آزمایش کنم که آیا می‌توانم روزه بگیرم یا نه؟ و بدین ترتیب بود که درست در روز سوم ماه مبارک رمضان مسلمان شدم و به دین اسلام گرویدم و خدا را شاهد می‌گیرم که از آن روز به بعد حتی یک لحظه نیز از این عمل خود احساس پشیمانی نکرده‌ام. البته اضافه کنم که تا آن روز هنوز نمی‌دانستم که غربی‌های غیرمسلمان چقدر از اسلام دور هستند، در همان روز اول مسلمان شدنم، عده‌ای از دوستانم را از دست دادم و یک مدت برای آنان حکم دیوانه داشتم. بعد از آن با یک مسلمان مؤمن ازدواج کردم و در این حالت بود که اطرافیانم تا اندازه‌ای تغییرات مرا پذیرفتند،

شاید هم موفقیت‌های چشمگیر دانشگاهی‌ام در این امر بی‌تأثیر نبود، من به یاری خدا تمامی دوران تحصیل را با نمرات عالی سپری کردم دکترای خویش را از دانشگاه رم گرفتم. البته همسرم در این مسئله خیلی مرا یاری داد. در این میان مشکلات گذشته تا حدودی برطرف شده است و اطرافیان مرا به عنوان یک مسلمان پذیرفته‌اند. خانواده‌ام در آلمان برای اولین بار شاهد بودند که یک مرد مسلمان چقدر بیش از یک مرد غیرمسلمان به همسر خویش کمک می‌کند و باورهمسر خویش است و اینکه یک زن مسلمان به مراتب از یک زن غیرمسلمان از احترام و حقوق بیشتری برخوردار است.*

هدی (دورتا) ۱۹۹۲ ایتالیا

وَ إِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ

و هر زمان آیتی را که بر پیامبر (اسلام) نازل شده بشنوند،

تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ

چشم‌های آنها را می‌بینی که (از شوق) اشک می‌ریزد، به خاطر حقیقتی که دریافته‌اند،

يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

آنها می‌گویند: پروردگارا! ایمان آوردیم؛ پس ما را با گواهان بنویس.

مأنده ۸۳

* به نقل از کتاب رستاخیزی در تاریکی، تألیف سوسن صفاوردی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِيعِ الْكٰفِرِينَ وَ الْمُنٰفِقِينَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَ اتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَ تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
وَ كَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
جَوْفِهِ وَ مَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ
وَ مَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ
وَ اللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَ هُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾ أَدْعُوهُمْ
لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فِإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَ مَوَالِيكُمْ وَ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا
أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَ لٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥﴾ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَ أَزْوَاجُهُ
أُمَّهَاتُهُمْ وَ أَوْلُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ
اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ
أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ
وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ
الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ
وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتِ
طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ
فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ
إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آقْطَارِهَا ثُمَّ
سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا سِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا
عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آگاه ، پیامبر ، تبعیت کن ، پیروی نکن

معنا	کلمه	ردیف
... ، پیروی کن	إِتَّبِعْ	۵
... ، با خبر	خَبِّرْ	۶
مدافع و پشتیبان	وَكِيلٌ	۷

معنا	کلمه	ردیف
...	نَبِيٌّ	۱
پیامبر اکرم (ص)	النَّبِيِّ	۲
تقوا پیشه کن	إِتَّقِ	۳
اطاعت نکن ، ...	لَا تُطِيعْ	۴

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ:

۲- اتَّقِ اللَّهَ:

۳- وَلَا تُطِيعِ الْكٰفِرِينَ وَ الْمُنٰفِقِينَ:

۴- عَلِيمًا حَكِيمًا^۱:

۵- وَ اتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ:

۶- وَ تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ:

۱- هرگاه کلمه «حکیم» برای خدا به کار رود، می‌توان آن را به همان صورت «حکیم» معنا کرد. حکیم کسی است که همه کارهای او از روی حکمت، دانایی و درستی انجام می‌شود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۸ تا ۴۲۲ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۳ سوره احزاب را معنا کنید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ :

۲- وَلَا تَطْعَمِ الْكُفْرِينَ وَالْمُنْفِقِينَ :

۳- إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ :

۴- وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ :

۵- إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ :

۶- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۷- وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

و کافی است خدا برای ... (بودن).

ج- از صفحه ۴۲۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آخرین آیه صفحه ۴۲۲ قرآن کریم، خداوند ویژگی‌های مردان و زنان مسلمان را برشمرده است و آنگاه آنها را به آموزش و پاداشی بزرگ نوید داده است. کسب کدام یک از این صفات را برای خود مهم تر و با ارزش تر می دانید. آنها را همراه با معنا بنویسید.

ویژگی‌هایی از مؤمنان

سایم قرآنی

متن :

ترجمه :

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَ أَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا
 النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
 إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ
 مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَ الْمُنَافِقِينَ
 وَدَعِ أَذْلَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ
 تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَا أَيُّهَا
 النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا
 مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا ءَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ
 عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَلَّتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ
 مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ
 النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۗ قَدْ
 عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
 لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دعوت کننده ، گواه ، بشارت دهنده ، چراغ

معنا	کلمه	ردیف
...	داعی	۴
...	سِراج	۵
روشنی بخش	مُبَشِّر	۶
بشارت بده	بَشِير	۷

معنا	کلمه	ردیف
فرستادیم	أَرْسَلْنَا	۱
شاهد، ...	شَاهِد	۲
...	مُبَشِّر	۳
مزده دهنده		

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ :

۲- شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا:

۳- وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ:

۴- وَسِرَاجًا مُنِيرًا:

۵- وَبَشِيرٍ الْمُؤْمِنِينَ:

۶- فَضْلًا كَبِيرًا:

۱- اِنَّ + نا = اِنْنَا، اِنَّا : قطعاً ما

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۳ تا ۴۲۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۴۵ تا ۴۸ سوره احزاب را که در بزرگی و عظمت پیامبر اکرم (ص) است معنا کنید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾

۲- وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذِنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

و

۳- وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾

و

۴- وَلَا تَطْعَمِ الْكٰفِرِينَ وَ الْمُنٰفِقِينَ وَدَعِ اٰذُنَهُمْ

... .. و بگذر از آزار و اذیت آنها

۵- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۶- وَكَفَى بِاللَّهِ وَكَيْلًا ﴿٤٨﴾ : و کافی است خدا برای ... (بودن).

ج- از صفحه ۴۲۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آیه ۴۰ سوره احزاب، خداوند به ما می آموزد که پیامبر بزرگ اسلام را با چه نام و صفتی بنامیم، این نام ها را شناسایی کنید و همراه با معنای آنها بنویسید. این دو صفت چه نکته مهمی را درباره پیامبر اعظم و دین اسلام روشن می سازد؟

پیامبر بزرگ اسلام

پام قرآنی

متن :

ترجمه :

شهریار پرهیزگار

آقای شهریار پرهیزگار یکی از حافظان و قاریان ممتاز کشورمان است که شهرتی جهانی دارد. او کل قرآن کریم را به صورت ترتیل تلاوت کرده است؛ این ترتیل معمولاً از صدا و سیما به مناسبت‌های مختلف پخش می‌شود و نوارهای آن در مجموعه‌های مختلف تهیه شده است. در اینجا گزیده‌ای از شرح حال این حافظ و قاری موفق قرآن را، به قلم خود ایشان می‌خوانیم.

من در سال ۱۳۴۳ متولد شدم. از ده سالگی در جلسات قرآن شرکت می‌کردم یادگیری قرآن را ابتدا با روحوانی و سپس با قرائت ادامه دادم، به پیشنهاد پدرم همزمان با شرکت در جلسات قرائت، حفظ قرآن را نیز شروع کردم. حفظ قرآن آن قدر برای من لذت بخش بود که با لطف خدا در مدت سه سال موفق به حفظ کامل قرآن کریم شدم.

تاکنون در مسابقات داخلی و جهانی بسیاری شرکت کرده و معمولاً رتبه اول و یا دوم را به دست آورده‌ام؛ همچنین یک بار در مسابقات بین‌المللی کشور عربستان مقام اول جهانی حفظ کل قرآن را در بین تعداد زیادی از حافظان قرآن به دست آوردم. معمولاً در مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن که هر سال در ایران برگزار می‌شود عضو هیئت داوری هستم.

یکی از توفیقاتی که خداوند به من عنایت فرموده تلاوت کل قرآن به صورت ترتیل است. این تلاوت، بیش از حد انتظارم مورد استفاده مردم عزیز ایران قرار گرفته است.

من در دوران تحصیل، همراه با یادگیری قرآن، درس‌هایم را نیز می‌خواندم و اشتغال به قرآن نه تنها موجب عقب افتادن در درس‌هایم نشد، بلکه غالباً از نظر درس رتبه اول یا دوم کلاس را به دست می‌آوردم. پس از پایان تحصیلات متوسطه، در آزمون سراسری دانشگاه‌ها شرکت کردم و در رشته مهندسی کامپیوتر دانشگاه شهید بهشتی تهران قبول و در همین رشته فارغ‌التحصیل شدم. امیدوارم تمام دانش‌آموزان ایران در یادگیری قرآن موفق باشند، زیرا به نظر من تنها راه سعادت دنیا و آخرت روی آوردن به قرآن است.

امیدواریم شما نیز روزی از چهره‌های موفق کشور عزیزمان ایران باشید.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَهُمْ سُبُلَنَا

وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

عنکبوت ۶۹

و کسانی که در راه ما بکوشند، قطعاً به راه‌های خود هدایتشان خواهیم کرد

و خدا همراه و یاور نیکوکاران است.

تعداد آیات ۵۴

سورة سبأ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
 الْحَمْدُ فِي الْأَخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ
 فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ
 فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا
 السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ
 مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ
 ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا عَلَيْنَا مَعْجِرِينَ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ
 الْغُرِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُكُمُ عَلَىٰ رَجُلٍ
 يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نُخَسِّفْ
بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ
لَآيَةٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٩﴾ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا
يَجِبَالُ أَوْبَى مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَالتَّنَّالَهُ الْحَدِيدَ ﴿١١﴾ أَنْ أَعْمَلْ
سَبِغَتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١٢﴾ وَلَسَلِمَنَّ الرِّيحُ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ
وَاسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٣﴾
يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ
وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ
الشَّاكِرِينَ ﴿١٤﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ
إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ
أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٥﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خارج می شود ، می داند ، نازل می شود

معنا	کلمه	ردیف
...	يَنْزِلُ	۴
بالا می رود	يَعْرُجُ	۵
داخل می کند	يُولِجُ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	يَعْلَمُ	۱
فرو می رود	يَلِجُ	۲
...	يَخْرُجُ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ :

۲- وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا :

۳- وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ :

۴- وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا :

۵- يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ :

۶- وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ :

۷- وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۸ تا ۴۳۴ قرآن کریم را بخوانید.
ب- دو آیه اول و دوم سوره مبارکه سبأ را ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

۲- وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿۱﴾

۳- وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْأَخْرَةِ

۴- وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا

۵- يَعْلَمُ مَا يَلْبِغُ فِي الْأَرْضِ

۶- وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ

۷- وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا

۸- وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿۲﴾

ج- از صفحه ۴۳۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارات ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۳۱ قرآن کریم، خداوند خطاب به پیامبر اکرم می فرماید ما تو را برای همه مردم فرستادیم. این آیه را که بیانگر دعوت جهانی اسلام است یافته و همراه با معنای آن بنویسید.

یام قرآنی

متن :

ترجمه :

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ
فَأِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ رَبِّي
إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَإِنَّا لَلْهَمَّ التَّنَاوُسُ
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿٥٤﴾

تعداد آیات ٤٥ سورة فاطر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ
أَجْنِحَةٍ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ
لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَانِي تُوْفِكُونَ ﴿٣﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آفریننده ، روزی می‌دهد ، یاد کنید ، تردید

معنا	کلمه	ردیف
...	يَرْزُقُ	۴
بگیرید	إِتَّخَذُوا	۵
شک، ...	شَكَّ	۶

معنا	کلمه	ردیف
پدید آورنده	فَاطِرٌ	۱
...	أَذْكُرُوا	۲
خالق، ...	خَالِقٍ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ : ... (وجود) ... است؟

۲- فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ :

۳- يَاۤاَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا :

۴- نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ :

۵- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللّٰهِ :

۶- يَرْزُقُكُمْ :

۷- فَاتَّخَذُوهُ :

۱- همان‌طور که می‌دانید «مِن» در جمله‌های سؤالی و منفی، معمولاً به صورت «هیچ» معنا می‌شود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۳۴ تا ۴۴۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- این عبارات و آیات قرآنی از سوره فاطر را ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ... ﴿١﴾ :

۲- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ :

۳- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ :

۴- يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ :

۵- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِي تُوَفَّكَونَ ﴿٢﴾

..... ، پس چگونه (با این حال) منحرف می شوید؟!

۶- إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ﴿٦﴾ :

ج- از صفحه ۴۳۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۳۶ قرآن کریم، خداوند می فرماید همه مردم نیازمند خدا هستند و تنها اوست که از همه چیز بی نیاز است. این آیه شریفه را یافته و همراه با معنای آن بنویسید. چه خوب است این گونه آیات را که بیانگر اعتقادات ارزشمند ماست و می تواند ما را در همه مراحل زندگی به راه راست و درست الهی راهنمایی کند، حفظ کنیم و همیشه به خاطر داشته باشیم.

خدای بی نیاز، انسان نیازمند

پام قرآنی

متن :

ترجمه :

قرآن بخوان

با تو کر خواهی سخن گوید خدا، قرآن بخوان
 «رَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا» ندای رحمت است
 تا شود روح تو با حق آشنا، قرآن بخوان
 ای بشر! یاد خدا، آرامش دل می دهد
 می دهد «قرآن» به جان دل صفا، قرآن بخوان
 درد مندان را بود «قرآن» دوا، قرآن بخوان
 تا که همین باشی از این دام ها، قرآن بخوان
 تا که توفیق عمل یابی، بسا قرآن بخوان
 چون بود «قرآن» حسان! برنامه عمر بشر

حجیب الله چاپچیان (حسان)

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَأَنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

سورہ یس تعداد آیات ۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یس ﴿١﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾
 عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا
 مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ
 أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا
 فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ
 سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾
 وَسَاءَ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾
 إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ
 بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
 مَا قَدَّمُوا وَءَاثَارَهُمْ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ
فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا نَطَّيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
إِئِنَّ دُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا
الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَلْقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾
اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِي
لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ
ءَالِهَةً إِنْ يُرِدِنِ الرَّحْمَنُ بُصْرًا لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنْى إِذَا لَفَى ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنْى ءَأَمَنْتُ
بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي
يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عبادت می‌کنم ، راه یافتگان ، شهر ، تبعیت کنید ، پدید آورد ، مرد

معنا	کلمه	ردیف
هدایت شدگان، ...	مُهْتَدُونَ	۵
...	أَعْبُدُ	۶
...	فَطَرَ	۷
بازگردانده می‌شوید	تُرْجَعُونَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
...	مَدِينَةَ	۱
...	رَجُلٍ	۲
... ، پیروی کنید	اتَّبِعُوا	۳
درخواست می‌کند	يَسْأَلُ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- قَالَ يَلْقَوْمٍ^۱ : ۲- اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ :

۳- لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا : ۴- وَهُمْ مُهْتَدُونَ :

۵- وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ : ۶- قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ :

۷- فَطَرَتِ اللَّهُ^۲ : ۸- الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا :

۹- ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ :

۲- در اینجا «اللَّهُ» را «الهی» معنا کنید.

۱- یا قوم = یا قومی : ای قوم من

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴ تا ۴۴۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این آیات از سوره مبارکه «انس» را کامل کنید.

۱- وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى

و ... از دورترین نقطه ... ی شتابان!

۲- قَالَ يَقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿۴۰﴾:

۳- اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ أَجْرًا:

۴- وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿۴۱﴾:

۵- وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي

و چرا من ... را که ...؟!

۶- وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۴۲﴾: ...

ج- از صفحه ۴۴۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۴۴ قرآن کریم، خداوند یادآوری می کند که ای فرزندان آدم مگر من با شما عهد نبستم که شیطان را عبادت و اطاعت نکنید و مرا عبادت کنید که راه راست و درست همین است. این دو آیه را یافته و حداقل یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

راه راست

متن:

ترجمه:

سایه قرآنی

۱- در اینجا «لَا أَعْبُدُ» را به صورت «عبادت نکنم» معنا کنید. ۲- فَطَرَنِي = فَطَرَ + ن + ی: پدید آورد (آفرید) مرا

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٢﴾ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٤﴾
 قَدْ صَدَّقْتَ الرُّيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
 هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا
 عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ
 بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ
 وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَّا
 عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَعَاتَيْنَاهُمَا
 الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ
 ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ
 لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بشارت دادیم ، درود ، جزا می دهیم ، برکت دادیم

معنا	کلمه	ردیف
... پاداش می دهیم	نَجْزَى	۴
آن دو	هُمَا، هِمَا	۵

معنا	کلمه	ردیف
سلام، ...	سَلَام	۱
...	بَشْرِنَا	۲
...	بَارَكْنَا	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- سَلَّمَ عَلَيَّ اِبْرَاهِيْمَ :

۲- نَجَزَى الْمُحْسِنِيْنَ :

۳- عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ* :

۴- وَ بَشْرِنَاهُ بِاسْحَاقَ :

۵- نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِيْنَ :

۶- وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا :

* نکته : در این ترکیب اولاً ضمیر «نا» در آخر معنا می شود و ثانیاً کلمه «مُؤْمِنِيْنَ» را مفرد معنا می کنیم؛ یعنی به جای «بندگان ما مؤمنان» می گوئیم : «بندگان مؤمن ما»

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴۶ تا ۴۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۱۰۹ تا ۱۱۳ سورة صافات را ترجمه کنید.

۱- سَلِّمْ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ ﴿١٠٩﴾

.....

۲- كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٠﴾

.....

۳- اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١١﴾

.....

۴- وَبَشِّرْهُ بِاسْحٰقَ نَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٢﴾

.....

۵- وَبَرَكَنَا عَلَيْهِ وَعَلٰى اِسْحٰقَ

.....

۶- وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾

و (برخی) ... و (برخی) آشکارا به خودشان ... بودند

ج- از صفحه ۴۵۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیا می‌دانید که خوب است در پایان هر گفت‌وگو، کلاس درس، جلساتی که با دوستان و خویشاوندان خود داریم و ... سه آیه آخر سوره صافات را بخوانیم.

در این آیات ابتدا پروردگار بزرگ را از هر گونه نقص یا تصوّر نادرستی پاک و منزّه می‌دانیم، آنگاه بر پیامبران او درود می‌فرستیم و در آخر بیان می‌کنیم که هر گونه حمد و سپاس مخصوص پروردگار جهانیان است. به این ترتیب، گفت‌وگوی خود را که معمولاً با خطا و لغزش همراه است با این سخنان حق و درست، پایان می‌بخشیم. این سه آیه را همراه با معنا بنویسید، سعی کرده آنها را حفظ کنید و در پایان هر کاری بخوانید.

پایان نیک سخن

متن :

ترجمه :

سوره صافات

هر فردی که قرآن کریم را بخواند و بتواند کلمات قرآن را برای خود ترجمه کند، معانی آیات را متوجه می‌شود، ولی بعضی از آیات را افراد متخصص در قرآن باید توضیح بیشتری بدهند تا ابعاد مختلف آن بیشتر معلوم شود. به کتاب‌هایی که آیات قرآن را ترجمه کرده و درباره آن توضیحات بیشتری مانند، دلائل نزول آن آیه یا سوره، زمان نزول و معانی و مقصود آیات با توجه به سایر آیات و سخنان پیشوایان دین آورده‌اند، کتاب تفسیر قرآن گفته می‌شود. در جهان اسلام تاکنون برای قرآن حدود پانصد تفسیر نوشته شده است که برخی از آن تفاسیر به بیست‌ و نهمین جلد می‌رسد.

یکی از تفاسیر بسیار خوب، تفسیر نمونه نام دارد که با همکاری جمعی از دانشمندان و زیر نظر آیت الله مکارم شیرازی در ۲۷ جلد تألیف شده است.

سوره بقره آیه ۲۰۸

این تفسیر برای شما حداقل به دو گونه قابل استفاده است.

- ۱- با توجه به آیه و سوره‌ای که می‌خواهید مطالعه کنید به تفسیر آن سوره در تفسیر نمونه مراجعه می‌نمایید. مثلاً برای مطالعه بیشتر درباره سوره آل عمران می‌توانید به جلد دوم و سوم تفسیر نمونه مراجعه کنید.
- ۲- اگر موضوع خاصی در نظر دارید که می‌خواهید درباره آن از قرآن استفاده بیشتری کنید باید به فهرست موضوعی تفسیر نمونه مراجعه نمایید و از فهرست موضوعی، موضوع خاصی را که در نظر دارید پیدا کنید. روش کار با فهرست موضوعی بدین شکل است.

شما برای پیدا کردن هر مطلب نخست به فهرست الفبایی که در آغاز کتاب «فهرست موضوعی تفسیر نمونه» است مراجعه کنید و شماره صفحه‌ای را که در مقابل آن موضوع نوشته شده در نظر بگیرید، بعد همان صفحه را در همان کتاب فهرست موضوعی پیدا کنید، در آنجا عناوین زیادی می‌بینید که درباره مطلب مورد نظر شماست و جای آن در یکی از جلد‌های ۱ تا ۲۷ تفسیر نمونه با ذکر صفحات دقیقاً روشن شده است.

مثلاً می‌خواهید بدانید در مورد «شیطان» در قرآن مجید و در ۲۷ جلد تفسیر نمونه چه مطالبی آمده است.

کلمه شیطان را در فهرست الفبایی و در حرف «ش» پیدا می کنید، می بینید در مقابل آن صفحه ۱۳۷ نوشته شده است. بعد صفحه ۱۳۷ را باز می کنید، می بینید عناوین زیادی در حدود ۵۵ موضوع در تفسیر نمونه از قرآن کریم درباره شیطان آمده است.

مانند:

صفحه	جلد	موضوع
۴۶۵	۱۲	آیا شیطان فرشته بود؟
۴۶۲	۱۲	آیا ابلیس از «جن» است؟
۱۹۳	۱	خداوند شیطان را شیطان نیافرید.
۱۸۹	۲۶	چرا شیطان را «خَنَاس» می گویند؟
۳۹۹	۱۱	چرا از «شیطان رجیم» به خدا پناه می بریم؟

هنگامی که به آن آدرس ها دقیقاً مراجعه کنید، کل مطالب مربوط به موضوع شیطان را پیدا خواهید کرد و این برای صرفه جویی در وقت و رسیدن به مقصود بسیار مفید و مؤثر است. خوب است شما نیز با کمک دبیر قرآن خود و با استفاده از فهرست موضوعی تفسیر نمونه و جلد های مختلف تفسیر نمونه، این کار را عملاً انجام دهید.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

یوسف ۲

ما قرآن را به زبان عربی نازل کردیم تا در آن اندیشه کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

صُّ وَالْقُرْءَانِ ذِی الذِّکْرِ ۝۱ بَلِ الَّذِیْنَ کَفَرُوا فِی عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝۲
 کَمْ اَهْلَکْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَاِلٰتَ حَیْنٍ مِّنَاصِ ۝۳ وَعَجِبُوْا
 اَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْکٰفِرُوْنَ هٰذَا سَاحِرٌ کَذّٰبٌ ۝۴
 اَجْعَلِ الْاِلٰهَةَ الْهَآ وَاِحِدًا اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ عَجَبٌ ۝۵ وَاَنْطَلَقَ الْمَلٰٓئِ
 مِنْهُمْ اَنْ اَمْشُوا وَاَصْبِرُوْا عَلٰی الْهَتٰکُمْ اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ یُّرَادُ
 ۝۶ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِی الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ اِنْ هٰذَا اِلَّا اِخْتِلَاقٌ ۝۷
 اَنْزَلَ عَلَیْهِ الذِّکْرَ مِنْ بَیْنِنَا بَلْ هُمْ فِی شَکٍّ مِنْ ذِکْرِیْ بَلْ لَمَّا یَذُوْقُوْا
 عَذَابٍ ۝۸ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنٌ رَّحْمَةً رَبِّکَ الْعَزِیْزِ الْوَهَّابِ ۝۹ اَمْ
 لَهُمْ مُلْکُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَیْنَهُمَا فَلِیَرْتَقُوْا فِی الْاَسْبَابِ
 ۝۱۰ جُنْدٌ مَّا هُنَالِکَ مَهْزُوْمٌ مِنَ الْاَحْزَابِ ۝۱۱ کَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
 قَوْمُ نُوْحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۝۱۲ وَثَمُوْدُ وَقَوْمُ لُوْطٍ
 وَاَصْحٰبُ لَیْکَةِ اُولَئِکَ الْاَحْزَابُ ۝۱۳ اِنْ کُلٌّ اِلَّا کَذَّبَ الرُّسُلَ
 فَحَقَّ عِقَابٌ ۝۱۴ وَمَا یَنْظُرُ هُلُوْلَآءِ الْاَصْحٰحَةِ وَاِحِدَةً مَّا لَهَا
 مِنْ فَوَاقٍ ۝۱۵ وَقَالُوْا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَآ قَبْلَ یَوْمِ الْحِسَابِ ۝۱۶

اصبر على ما يقولون واذكر عبدنا داود ذا الأيدٍ إِنَّهُ آوَابٌ ﴿١٧﴾
إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ
مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ آوَابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَءَاتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ
وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ أَتَاكَ نَبْوُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا
الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
وَاهدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً
وَلِي نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ
لِيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا
وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ
﴿٢٥﴾ يَلِدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ
بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تبعیت نکن ، راه ، هوی و هوس ، جانشین

معنا	کلمه	ردیف
...	هَوَى	۴
گمراه می کند	يُضِلُّ	۵
...، جمع: سُبُل	سَبِيل	۶

معنا	کلمه	ردیف
خلیفه ، ...	خَلِيفَة	۱
حکم کن، قضاوت کن	أَحْكَمْ	۲
...، پیروی نکن	لَا تَتَّبِعْ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَلِدَاوُدُ:

۲- اِنَّا جَعَلْنَاكَ:

۳- خَلِيفَةً فِي الْاَرْضِ:

۴- فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ:

۵- وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى:

۶- فَيُضِلَّكَ:

۷- عَنِ سَبِيلِ اللّٰهِ:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۳ تا ۴۵۸ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه آیه ۲۶ سوره «ص» را کامل کنید.

۱- یلداوودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ:

۲- فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ:

۳- وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ:

۴- فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ:

۵- إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ: گمراه شدند

۶- لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ:

۷- بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٦٦﴾

زیرا فراموش کردند را

ج- از صفحه ۴۵۵ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۵۵ قرآن کریم، خداوند قرآن را کتابی معرفی می کند که دارای خیر و برکت بی پایان است و از ما می خواهد که در آیات آن تدبّر کنیم. این آیه را یافته و آن را همراه با معنا بنویسید. با یاد این آیه سعی کنید که همیشه قرآن را با اندیشه و تدبّر در معنای آیات بخوانید.

تدبّر در آیات قرآن

متن:

ترجمه:

پایام قرآنی

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
 أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣﴾ قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ
 قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ
 النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَعْبُدُونَ فَاتَّقُونَ
 ﴿١٦﴾ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ
 لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
 أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ
 ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ
 ﴿١٩﴾ لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَةٌ
 تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ
 ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فَتَرِبَهُ مُصْفَرًّا
 ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سخن ، عبادت می کنند ، هدایت کرد ، اجتناب کردند از ، تبعیت می کنند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
... گفتار	قَوْل	۵	... دوری کردند از	اجْتَنَبُوا	۱
... پیروی می کنند	يَتَّبِعُونَ	۶	...	يَعْبُدُونَ	۲
...	هَدَى	۷	بازگشتند	أَنَابُوا	۳
خردمندان	أُولُو الْأَلْبَابِ	۸	گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ :
- ۲- أَنْ يَعْبُدُوهَا^۱ :
- ۳- أَنَابُوا إِلَى اللَّهِ :
- ۴- لَهُمُ الْبُشْرَى :
- ۵- فَبَشِّرْ عِبَادِ^۲ :
- ۶- يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ :
- ۷- فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ^۳ :
- ۸- هَدَاهُمُ اللَّهُ :

۲- عِبَادٌ = عبادی : بندگان من

۱- أَنْ يَعْبُدُوهَا = آن + يَعْبُدُونَ + ها : که عبادت کنند آن را

۳- هَدَاهُمُ اللَّهُ = هدای + هُم

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۸ تا ۴۶۷ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱۷ و ۱۸ سوره زمر را معنا کنید.

۱- وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا

۲- وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ :

۳- لَهُمُ الْبُشْرَى :

۴- فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ :

۵- الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

۶- أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ :

۷- وَأُولَئِكَ هُمُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾ : و ... همان ...

ج- از صفحه ۴۶۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

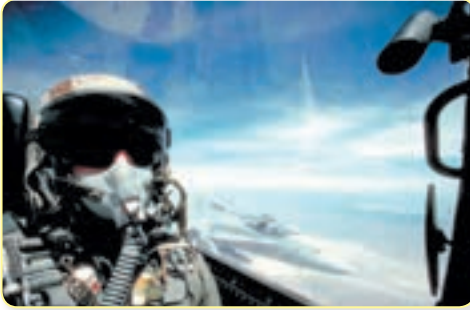
د- در صفحه ۴۶۲ قرآن کریم آمده است؛ آیا خداوند برای دفاع و حمایت از بنده اش کافی نیست؟! این کلام قدرت آفرین و امیدبخش را یافته، همراه با معنای آن بنویسید و همیشه آن را به خاطر داشته باشید!

فقط خدا!

متن :

ترجمه :

سوم قرآنی

آیا شما تاکنون فضانوردان و کوهنوردان را با لباس مخصوصشان دیده‌اید؟ به نظر شما چرا آنان، این لباس مخصوص را، که در پشت آن کیسه‌ای از اکسیژن است، می‌پوشند؟ و اگر آن کیسه اکسیژن همراه آنان نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ شاید در هواپیما زمانی که مهماندار توضیح می‌دهد که اگر در داخل

هواپیما اختلالی در تنفس شما پیش آمد، ماسک در اختیار شما قرار می‌گیرد، توجه شما جلب شده باشد. از زمانی که انسان سفرهای آسمانی همچون سفر به کره ماه را آغاز کرد، متوجه شد که هر چه از زمین دورتر شود و به طرف بالا برود اکسیژن کمتر می‌شود و نفس کشیدن مشکل می‌گردد تا جایی که اگر در ارتفاعات بالاتر، کیسه اکسیژن همراه او نباشد دچار خفگی خواهد شد. از پرواز انسان به سوی آسمان بیش از یکصد سال هم نمی‌گذرد و آگاهی نداشتن از این پدیده مهم باعث قربانی شدن افراد زیادی در ابتدای پیدایش بالن‌ها و هواپیماها گردید. از این رو در هواپیماهای پیشرفته امروزی دستگاه‌های تنظیم فشار هوا و اکسیژن قرار داده شده است. شاید برای شما جالب باشد که بدانید موضوع کمبود اکسیژن در ارتفاعات و تنگی نفس را قرآن کریم ۱۴۰۰ سال پیش خبر داده است: ^۱

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ، يَشْرَحْ صَدْرَهُ، لِلْإِسْلَامِ

هرکس را خداوند اراده کند که هدایتش کند، سینه‌اش را در جهت فهم حقایق اسلام آماده ساخته و گسترش می‌دهد.

وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ، يُجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا

و هرکس را خداوند اراده کند که به حال خود واگذارد تا گمراه و سرگشته شود، سینه‌اش را تنگ

و فشرده و مضطرب می‌سازد.

كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ

گویی در حال پرواز و صعود به آسمان است.

انعام ۱۲۵

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَاقِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سوره غافر
تعداد آیات: ۸۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرٍ
الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ
وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ
كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ
كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ
حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَادْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ
صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَفِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقَتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا
رَبَّنَا آمَنَّا أَثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ
وَحَدَّهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ
الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ آيَاتِهِ وَيُنزِلُ لَكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
ذُو الْعَرْشِ يُلْقَى الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَرْزُوتٌ لَا يَخْفَى عَلَى
اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آمرزنده ، قبول کننده ، قبول می کند ، بازگشت ، فروفرستادن ، کیفر

معنا	کلمه	ردیف
... مجازات	عِقَاب	۵
صاحب، دارای	ذو، ذا، ذی	۶
نعمت فراوان	طَوَّل	۷
... می پذیرد	يَقْبَلُ	۸

معنا	کلمه	ردیف
نازل کردن، ...	تَنْزِيل	۱
...	غَافِر	۲
پذیرنده، ...	قَابِل	۳
توبه، ...	تَوْب، تَوْبَة	۴

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ :

۲- مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ :

۳- غَافِرِ الذَّنْبِ :

۴- قَابِلِ التَّوْبِ :

۵- شَدِيدِ الْعِقَابِ :

۶- ذِي الطَّوْلِ :

۷- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ :

۸- يَقْبَلُ التَّوْبَةَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۶۷ تا ۴۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۳ سوره غافر را ترجمه کنید.

۱- حم

۲- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۳- غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ

۴- شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ

... (کننده)، ...

۵- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۶- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

ج- از صفحه ۴۶۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۶۸ قرآن کریم آمده است که فقط خدا را بخوانیم، در حالی که دین خود را برای او خالص می‌کنیم؛ یعنی سعی می‌کنیم همه کارهای خود را برای خدا و رضایت او انجام دهیم. این عبارت را یافته و همراه با معنا بنویسید.

فقط برای خدا

متن :

ترجمه :

سوره قرآنی

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
 إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
 دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
 وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ
 خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾
 كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ
 ﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
 وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ
 ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ
 الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ
 أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
 الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شکل داد ، غذاهای پاک ، صورت‌ها ، بنا

معنا	کلمه	ردیف
...	صَوَّرَ	۵
.... جمع صَوْرَة	صُورَ	۶
...	طَيَّبَات	۷
برقرار و پرخیر است	تَبَارَكَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
بخوانید	أُدْعُوا	۱
(تا) پاسخ دهم	أَسْتَجِبُ	۲
جایگاه امن	قَرَار	۳
.... سرپناه	بِنَاء	۴

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اُدْعُونِي:

۲- اَسْتَجِبُ لَكُمْ:

۳- صَوَّرَكُمْ:

۴- فَاحْسَنَ صُوْرَكُمْ:

۵- وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ:

۶- فَتَبَارَكَ اللهُ:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۷۲ تا ۴۷۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب- این عبارات قرآنی از سوره غافر را ترجمه کنید.

۱- وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ... ﴿٦٠﴾

۲- اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً

۳- وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

و

۴- ذَالِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ

این ... است؛ ...

۵- فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾

ج- از صفحه ۴۷۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آیات صفحه ۴۷۴ قرآن کریم، خدای مهربان، همه بندگان خود را دعوت می کند تا دست نیاز به سوی آن خالق بی نیاز بلند کرده تا خواست آنها را اجابت کند. این عبارت کوتاه، زیبا و امیدبخش را همراه با معنا بنویسید، همیشه آن را زمزمه کرده و به مفهوم آن توجه داشته باشید.

بار عام الهی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

آزمایش

۱- سرانگشت خود را کمی جوهری کنید و سپس روی کاغذ فشار دهید. از چند نفر از دوستان خود نیز بخواهید تا این کار را انجام دهند.

۲- با استفاده از ذره‌بین، اثر انگشت‌های یکدیگر را با هم مقایسه کنید.

۳- آیا تفاوتی بین اثر انگشت‌ها مشاهده می‌کنید؟

بر روی کره زمین بیش از شش میلیارد نفر انسان زندگی می‌کنند ولی خطوط سرانگشتان هیچ کدام از آنها شبیه به هم نیست، حتی دوقلوها!

شاید برای شما جالب باشد که بداند چهارده قرن پیش، قرآن از این راز دقیق آفرینش خبر داده است. روزی شخصی از پیامبر اکرم (ص) پرسید: خداوند چگونه ما را در روز قیامت زنده خواهد کرد؟ خداوند در پاسخ آن شخص، سوره قیامت را بر پیامبر نازل کرد. در یکی از آیات این سوره چنین می‌خوانیم:

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ

آیا انسان می‌پندارد که ما هرگز استخوان‌های او را جمع نخواهیم کرد؟!

بَلَىٰ قَلِيلًا عَلَىٰ أَنْ نُنْشِئَ بَنَانَهُ

ما حتی قادریم که سرانگشتان او را هم درست کنیم.

قیامت ۳ و ۴

یعنی روز قیامت که خداوند مردگان را زنده می‌کند، نه تنها آفرینش مجدد انسان‌ها برایش آسان است؛ بلکه ویژگی‌های مخصوص هر شخص را نیز بازسازی می‌کند. قرآن از میان همه این ویژگی‌ها، به خطوط سرانگشتان اشاره کرده است که پیچیدگی و ظرافت آنها بسیار زیاد است. بدین گونه، قرآن از موضوعی خبر داده که برای مردم آن زمان کاملاً نامشخص بوده است، حدود ۱۵۰ سال است که دانشمندان به این راز پی برده‌اند و پلیس به این وسیله، تبهکارانی را که اثر انگشتشان در محل وقوع جرم باقی مانده است پیدا می‌کند؛ زیرا این روش یکی از مطمئن‌ترین راه‌ها برای شناسایی مجرمان است.

نیایش

دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

اللَّهُمَّ اشْرَحْ بِالْقُرْآنِ صَدْرِي

خدایا، با قرآن سینه‌ام را فراخ کن و به من شرح صدر بده

وَاسْتَعْمِلْ بِالْقُرْآنِ بَدَنِي

و بدنم را در راه قرآن به کار بینداز

وَنَوِّرْ بِالْقُرْآنِ بَصْرِي

و با قرآن چشم مرا نورانی کن

وَاطْلِقْ بِالْقُرْآنِ لِسَانِي

و زبانم را به وسیله قرآن گویا کن

وَاعِنِّي عَلَيْهِ مَا أَبْقَيْتَنِي

و تا وقتی زنده‌ام مرا در استفاده و ترویج قرآن یاری فرما

فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ

چرا که هیچ دگرگونی و نیرویی نیست جز به دست تو.

فهرست کلمات

سال، هفتم و هشتم

اجتناب کردند از، دوری کردند از	اجْتَنَبُوا ۸/۱۱
پاداش	أَجْرٌ ۷/۲
قرار ده	إِجْعَلْ ۷/۵
کسی، یکتا، یگانه	أَحَدٌ ۷/۸
بهتر، بهترین	أَحْسَنُ ۷/۸
نیکوساخت	أَحْسَنَ ۸/۵
نیکی کن	أَحْسِنِ ۸/۵
حکم کن، قضاوت کن	أُحْكَمْ ۸/۱۱
برادر	أَخٌ، أَخُو، أَخِي ۷/۲
بخوانید	أَدْعُوا ۸/۱۲
وقتی که، هنگامی که	إِذَا ۷/۸
یاد کنید	أَذْكُرُوا ۸/۹
اجازه	إِذْنٌ ۷/۴
برو	إِذْهَبْ ۷/۹
رحم و مهربانی کن	ارْحَمْ ۷/۱۲
فرستاد	أَرْسَلَ ۸/۲
فرستادیم	أَرْسَلْنَا ۸/۸
زمین	أَرْضٌ ۷/۱
رکوع کنید	ارْكَعُوا ۷/۱۲
(تا) پاسخ دهم	أَسْتَجِبْ ۸/۱۲
سجده کنید	أَسْجُدُوا ۷/۱۲
اسم، نام	إِسْمٌ ۷/۱
شکر می‌کنم	أَشْكُرُ ۸/۴
صبور و شکیبا باش	إِصْبِرْ ۷/۱۰

ء

ءاباء *	۷/۲	پدران، جمع آب
ءات	۷/۸	بیخس، بده
ءاتوا	۷/۱۲	بپردازید
ءاتینا	۷/۱۰	بخشیدیم به، دادیم به
ءاخِرَة	۷/۷	آخرت، قیامت
ءامنا	۸/۶	ایمان آوردیم
ءامنوا	۷/۱۱	ایمان آوردند
ءایات	۷/۱	آیات، نشانه‌ها

الف

أ	۸/۳	آیا
أئمة	۸/۵	امامان، پیشوایان، جمع امام
أب، أبو،		
أبا، أبی	۷/۱۰	پدر، جمع: آباء
أبواب	۷/۵	درها، جمع باب
إتبع	۸/۸	تبعیت کن، پیروی کن
إتبعوا	۸/۱۰	تبعیت کنید، پیروی کنید
إتخذ،		
إتخذت	۸/۶	گرفتم
إتخذوا	۸/۶	گرفتند
إتخذوا	۸/۹	بگیرید
إتقی	۸/۸	تقوا پیشه کن
إتقوا	۸/۳	تقوا پیشه کنید
		تقوا داشته باشید

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

من	۷/۹	أَنَا	اطاعت کنید، پیروی کنید	۸/۳	أَطِيعُوا
بازگشتند	۸/۱۱	أَنَابُوا	عبادت می‌کنم	۸/۱۰	أَعْبُدُ
رویاندیم	۸/۳	أَبْتَنَّا	عبادت کن	۷/۳	أُعْبُدْ
تو	۷/۲	أَنْتَ	عبادت کنید	۷/۲	أُعْبُدُوا
شما	۷/۴	أَنْتُمْ	عمل می‌کنم	۸/۴	أَعْمَلُ
نازل کرد، فروفرستاد	۷/۸	أَنْزَلَ	درختان انگور، جمع عنب	۷/۶	أَعْنَابٌ
فرو فرستادیم، نازل کردیم	۷/۳	أَنْزَلْنَا	بیمارز	۷/۱۲	إِغْفِرْ
بخشیدی، نعمت دادی	۸/۴	أَنْعَمْتَ	انجام دهید	۷/۱۲	إِفْعَلُوا
فقط	۷/۲	إِنَّمَا	رستگار شد	۸/۱	أَفْلَحَ
وحی کرد	۷/۶	أَوْحَى	به پا دارید	۷/۱۲	أَقِيمُوا
آنها	۷/۱۱	أُولَئِكَ	بیشتر	۷/۱	أَكْثَرُ
خردمندان	۸/۱۱	أُولَئِكَ الْأَلْبَابُ	مگر	۷/۱	إِلَّا
سرپرستان، دوستان، جمع ولی	۸/۶	أَوْلِيَاءُ	به، به سوی	۷/۲	إِلَى
خانواده	۷/۹	أَهْلٌ	که، چیزی که، کسی که	۸/۴	الَّتِي

ب

به، با	۷/۱	بِـ	رنگ‌ها، جمع لون	۷/۶	أَلْوَانٌ
برکت دادیم	۸/۱۰	بَارَكْنَا	معبود، خدا	۷/۲	إِلَهُ
باطل، بوج و بیهوده	۷/۷	بَاطِلٌ	الله، خدای بگانه	۷/۱	أَللَّهُ
دریا	۸/۴	بَحْرٌ	پیامبر اکرم (ص)	۸/۸	الَّتِي
خشکی، صحرا	۸/۴	بَرٌّ	دردناک	۷/۵	أَلِيمٌ
بشر، انسان	۷/۱	بَشَرٌ	یا، آبا	۷/۲	أَمٌ
		بُشْرٌ	کار، فرمان	۷/۳	أَمْرٌ
بشارت دهنده، بشارت	۸/۲	بُشْرَى	کار، جمع امور	۷/۹	أَمْرٌ
بشارت ده	۸/۸	بَشِّرْ	راستگو و درستکار،	۸/۳	أَمِينٌ
بشارت دادیم	۸/۱۰	بَشِّرْنَا	موردا اعتماد		
بینا	۷/۹	بَصِيرٌ	که، اینکه	۸/۴	أَنْ
بنا، سرپناه	۸/۱۲	بِنَاءٌ	اگر، نه، نیست	۸/۳	إِنْ
خانه‌ها، جمع بیت	۷/۶	بُيُوتٌ	قطعاً	۷/۱	إِنَّ
			که، اینکه، قطعاً	۷/۷	أَنَّ

ت - ث

تَبَارَكَ	۸/۱۲	برقرار و برخیر است
تَتَّقُونَ	۸/۳	تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید
تُرْجَعُونَ	۸/۱۰	بازگردانده می شوید
تَعَالَى	۸/۴	برتر است
تَعْقِلُونَ	۷/۲	اندیشه می کنید
تَعْمَلُونَ	۷/۳	عمل می کنید، انجام می دهید
تَقْوَى	۷/۱۰	تقوا، پرهیزکاری
تِلْكَ	۸/۷	این، آن
تَنْزِيل	۸/۱۲	نازل کردن، فرورستاندن
تَوْب		
تَوْبَةٌ	۸/۱۲	توبه، بازگشت
تَوَكَّل	۷/۳	توکل کن
ثَمَرَات	۷/۶	میوه ها، جمع ثمره

حَسَن	۷/۱۱	نیکو، خوب
حَقٌّ	۷/۱	حق، درست
حَكِيم	۸/۷	حکمت آموز، حکیم
حَمْد	۷/۵	سپاس و ستایش
حَيَاة	۸/۷	حیات، زندگی

خ

خَاشِع	۸/۱	فروتن، متواضع
خَالِق	۸/۹	خالق، آفریننده
خَبِير	۸/۸	آگاه، باخبر
خَلَقَ	۷/۱	خلق کرد، آفرید
خَلَقْنَا	۷/۱۲	خلق کردیم، آفریدیم
خَلِيفَةٌ	۸/۱۱	خلیفه، جانشین
خَيْر	۷/۱۰	خوب، بهتر، بهترین

د - ذ

دَاعِي	۸/۸	دعوت کننده
دُعَاء	۷/۵	دعا، درخواست
ذُرِّيَّة	۷/۵	فرزند، نسل
ذَلِكَ	۷/۳	این، آن
ذُو، ذَا، ذِي	۸/۱۲	صاحب، دارای
ذَهَبٌ	۷/۱۱	رفت

ر

رَاحِمِينَ	۷/۱۲	مهربانان
رَازِقٍ	۷/۱۱	روزی دهنده
رَبٌّ	۷/۲	پروردگار
رَجُلٌ	۸/۱۰	مرد

ج

جَاءَ	۷/۲	آمد، آمد برای
جَاهِدَ	۸/۶	تلاش و جهاد کرد
جَاهِلٌ	۷/۴	نادان، بی خرد
جِبَالٍ	۷/۶	کوه ها، جمع جَبَلٍ
جَعَلَ	۸/۲	قرار داد
جَعَلْنَا	۷/۸	قرار دادیم
جَنَاتٍ	۷/۵	بهشت ها، جمع جَنَّةٍ

ح

حَسِبَ	۸/۶	گمان کرد
--------	-----	----------

شَجَر،	بخشنده، خدای بخشنده	۷/۱	رَحْمَن
دَرخت	۷/۶ شَجَرَة	۷/۱	رَحْمَة
سخت	۷/۴ شَدِيد	۷/۱	رَحِيم
شَریک، همتا	۸/۲ شَرِيك	۷/۱۰	رِزق
درمان	۷/۶ شِفاء	۸/۳	رَسُول
شک، تردید	۸/۹ شَك	۸/۲	رِياح
خورشید	۷/۱ شَمْس		
چیز	۷/۲ شَیْء		

ز

زَرَع	۷/۶	زراعت، کشاورزی
زَكَاة	۸/۱	زکات
زَوْج	۸/۳	نوع، گونه
زَيْتُون	۷/۶	زیتون
زِينَة	۷/۸	زینت، زیبایی

س

سُبَات	۸/۲	آرامش، استراحت
سَبَّح	۷/۱۰	تسبیح گوی
سُبْحَانَ	۷/۱۱	پاک و بی‌عیب است
سَبِيل	۸/۱۱	راه، جمع: سُبُل
سَجَدُوا	۷/۸	سجده کردند
سِرَاج	۷/۸	چراغ
سَلَام	۸/۱۰	سلام، درود
سَمَاء	۷/۵	آسمان
سَمَاوَات	۷/۱	آسمان‌ها
سَمِيع	۷/۵	شنوا

ص - ض

صَالِح	۷/۹	خوب، شایسته، کارخوب
صَالِحَات	۷/۷	کارهای خوب
صَدْر	۷/۹	سینه، جمع: صُدُور
صِرَاط	۷/۴	راه
صَغِيرَة،		
صَغِير	۷/۸	کوچک
صَلَاة	۷/۵	نماز
صُور	۸/۱۲	صورت‌ها، جمع صُورَة
صَوَّرَ	۸/۱۲	شکل داد
ضَال	۷/۱۰	گمراهی

ط

طَوَّل	۸/۱۲	نعمت فراوان
طَهَّور	۸/۲	پاک، پاک‌کننده
طَيِّبَات	۸/۱۲	غذاهای پاک
طَيْر	۸/۱	پرنده، پرنندگان

ش

شَاهِد	۸/۸	شاهد، گواه
--------	-----	------------

غم، اندوه و ناراحتی	۱/۱۱	غَم
بی نیاز	۸/۶	غَنِیَّ

ف

پس، و	۷/۲	فَدَّ
پدیدآورنده، خلق کننده	۸/۹	فَاطِر
انجام دهنده	۸/۱	فَاعِل
وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نام های قرآن	۸/۲	فُرْقَان
فساد، تباهی	۸/۵	فَسَاد
لطف و رحمت	۷/۳	فَضْل
پدید آورد	۸/۱۰	فَطَّرَ
در	۷/۱	فِی

ق

پذیرنده، قبول کننده	۸/۱۲	قَابِل
گفت	۷/۲	قَالَ
گفتند	۷/۴	قَالُوا
قبل از، پیش از	۷/۱۰	قَبْل
قطعاً	۷/۱۰	قَدَّ
اندازه گیری کرد	۸/۲	قَدَّرَ
توانا	۷/۲	قَدِير
جایگاه امن	۸/۱۲	قَرَار
بگو	۷/۲	قُلْ
گفتیم	۷/۸	قُلْنَا
قلب ها، دل ها	۷/۴	قُلُوب
ماه	۷/۱	قَمَر
سخن، گفتار	۸/۱۱	قَوْل
قوم، گروه	۷/۱	قَوْم

ظ

ظالمان، ستمگران	۷/۷	ظَالِمِینَ
ظاهری	۸/۷	ظَاهِرًا
تاریکی ها	۷/۱	ظُلُمَات
گمان کرد	۷/۱۱	ظَنَّ

ع

عاقبت	۷/۱	عَاقِبَة
دانا	۷/۱۰	عَالِم
جهانیان، مردم	۸/۲	عَالَمِینَ
بندگان، جمع عبد	۷/۵	عِبَاد
عبادت، پرستش	۷/۹	عِبَادَة
دشمن	۷/۷	عَدُوٌّ
عذاب، کیفر	۷/۵	عَذَاب
عزتمند، شکست ناپذیر	۷/۴	عَزِیز
کیفر، مجازات	۸/۱۲	عِقَاب
دانست	۸/۱	عَلِمَ
بر	۷/۲	عَلَى
دانا	۸/۱	عَلِیم
عمل، کار	۱/۹	عَمَل
عمل کردند، انجام دادند	۷/۸	عَمِلُوا
از	۷/۳	عَنْ
چشمه ها، جمع عین	۷/۵	عُیُون

غ

آمرزنده	۸/۱۲	غَافِر
افراد غافل،	۸/۷	غَافِلُونَ
افراد بی توجه		
بسیار آمرزنده	۷/۳	غَفُور

ك

كَ	۷/۳	تو، تَت
كَ	۸/۶	مانند
كَافِرٍ	۷/۴	کافر، بی ایمان
كَانَ	۷/۷	بود، است
كَانُوا		
يَعْلَمُونَ	۸/۶	می دانستند
كَبِيرٍ		
كَبِيرَةٌ	۷/۷	بزرگ
كِتَابٍ	۷/۱	کتاب، قرآن
كَثِيرٍ	۷/۹	بسیار
كَذَّبَ،		
كَذَّبَتْ	۸/۳	تکذیب کرد، انکار کرد
كَذَّبُوا بِـ	۷/۱۱	تکذیب کردند، انکار کردند
كَذَلِكَ	۷/۱۱	این چنین
كَرِيمٍ	۷/۱۲	ارزشمند، گران قدر
كَفَرُوا	۷/۱۱	کافر شدند
كُلِّ	۷/۲	هر، همه
كُمُ	۷/۱	شما، تان
كَمْ	۸/۳	چقدر، چه بسیار
كَمَا	۸/۵	همان طور که
كُنْتَ	۷/۹	بودی، هستی
كُنْتُ	۷/۱۱	بودم، هستم
كُنْتُمْ	۷/۱۰	بودید، هستید
كُنَّا	۷/۱۰	بودیم، هستیم
كَهْفٍ	۷/۸	غار

ل

لِ	۷/۱	برای
لَ	۷/۲	قطعاً
لَا تُشَبِّعُ	۸/۱۱	تبعیت نکن، پیروی نکن
لَا تُطِيعُ	۸/۸	اطاعت نکن، پیروی نکن
لَا يُخْلِيفُ	۸/۷	تخلف نمی کند، خلاف نمی کند
لِبَاسٍ	۸/۲	لباس، پوشش
لُدُنٍ	۷/۸	نزد
لِسَانٍ	۷/۹	زبان، جمع: أَلْسِنَةٌ
لَعُورٍ	۸/۱	بیهوده، کار بیهوده
لِقَاءٍ	۷/۹	ملاقات، دیدار
لَقَدْ	۷/۱۰	قطعاً
لَنَكِينٍ	۷/۱	لیکن، ولی
لَوْ	۸/۶	اگر، ای کاش
لَيْلٍ	۷/۱	شب

م

مَا	۷/۱	آنچه
مَا	۸/۳	نه، نیست
مَاءٍ	۸/۲	آب
مَا كَانَ	۸/۳	نبود، نیست
مُبَشِّرٍ	۸/۸	بشارت دهنده، مژده دهنده
مُسِينٍ	۷/۱۰	روشن
مُتَّقِينَ	۷/۵	افراد با تقوا
مَثَلٍ	۸/۶	مَثَل، داستان
مُجْرِمٍ	۷/۸	گناهکار
مُحْسِنٍ	۷/۴	نیکوکار

قرار می دهیم	۸/۵	نَجَعَلُ	گوناگون	۷/۶	مُخْتَلِفٌ
ستارگان، جمع نجم	۷/۶	نُجُومٌ	شهر	۸/۱۰	مَدِينَةٌ
نجات دادیم	۷/۱۱	نَجَّيْنَا	پیامبران	۸/۳	مُرْسَلِينَ
زنبور عسل	۷/۶	نَحْلٌ	بازگشت، بازگشتن	۸/۱	مَصِيرٌ
ما	۷/۱۰	نَحْنُ	با، همراه با	۸/۴	مَعَ
درختان خرما، جمع نخل	۷/۶	نَخِيلٌ	روی گردان	۸/۱	مُعْرِضٌ
هشدار دهنده	۸/۲	نَذِيرٌ	مفسدان، خرابکاران	۸/۵	مُفْسِدِينَ
می خواهیم	۸/۵	نُرِيدُ	رستگاران	۸/۷	مُفْلِحُونَ
نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	نَزَّلَ	برپاکننده	۷/۵	مُقِيمٌ
یاور	۷/۱۲	نَصِيرٌ	فرمانروا	۷/۱۲	مَلِكٌ
چه خوب ... است	۷/۱۲	نِعَمٌ	فرمانروایی	۷/۱۱	مُلْكٌ
نعمت، هر چیز خوبی که	۸/۴	نِعْمَةٌ	دین، آیین	۷/۳	مِلَّةٌ
خدا به انسان بخشیده است			از	۷/۱	مِنْ
پر نعمت	۷/۱۱	نَعِيمٌ	هر کس، کسی که، چه کسی	۸/۱	مَنْ
خود، جان، جمع: اَنْفُسٌ	۸/۶	نَفْسٌ	به جای، غیر از	۸/۶	مِنْ دُونَ
نور، روشنایی	۷/۱	نُورٌ	روشنی بخش	۸/۸	مُنِيرٌ
خواب	۸/۲	نَوْمٌ	سرپرست	۷/۱۲	مَوْلَى
روز	۷/۱	نَهَارٌ	مؤمن، باایمان	۷/۵	مُؤْمِنٌ
			هدایت شدگان، راه یافتگان	۸/۱۰	مُهْتَدُونَ
			خوارکننده	۷/۱۱	مُهِينٌ

و

یگانه، یک	۷/۳	وَاحِدٌ
وارثان	۸/۵	وَارِثِينَ
پدر و مادرم	۷/۵	وَالِدَتِي
یافتند	۷/۸	وَجَدُوا
وعده	۷/۱	وَعْدٌ
مدافع و پشتیبان	۸/۸	وَكِيلٌ
فرزند	۸/۲	وَلَدٌ
وای بر	۷/۴	وَيْلٌ

ن

نا	۷/۳	نَا
نادی	۷/۱۱	نَادَى
ناس	۷/۱	نَاسٌ
نَبَأٌ	۸/۵	نَبَأٌ
نَبِيٌّ	۸/۸	نَبِيٌّ
نَتَلُو	۸/۵	نَتَلُو
نَجْزَى	۸/۱۰	نَجْزَى
ما، مان		
ندا کرد، صدازد		
مردم		
خبر، جمع: اَنْبَاءٌ		
پیامبر		
نلاوت می کنیم، می خوانیم		
جزا می دهیم، پاداش می دهیم		

ه

گوش می دهند به	۸/۱۱ یَسْتَمِعُونَ	او، شن، آن	۷/۲ ه
شریک قرار می دهند	۸/۴ يُشْرِكُونَ	آن، شن، او	۷/۲ ها
شکر می کنند	۷/۳ يُشْكُرُونَ	هدایت	۷/۱ هُدًى، هُدًى
گمراه می کند	۸/۱۱ يُضِلُّ	هدایت کرد	۸/۱۱ هَدًى
ظلم می کند، ستم می کند	۷/۸ يَظْلِمُ	این	۷/۴ هذا
عبادت می کنند	۸/۱۱ يَعْبُدُونَ	آیا	۷/۴ هَلْ
بالا می رود	۸/۹ يَعْرُجُ	آنها، شان	۷/۱ هُم
تعقل و اندیشه می کنند	۷/۶ يَعْقِلُونَ	آن دو	۸/۱۰ هُما، هِما
می داند	۸/۹ يَعْلَمُ	او	۷/۱ هُوَ
می دانند	۷/۳ يَعْلَمُونَ	هوا و هوس	۸/۱۱ هَوًى
انجام می دهند، عمل می کنند	۷/۷ يَعْمَلُونَ		
انجام می دهند	۸/۱ يَفْعَلُونَ		
قبول می کند، می پذیرد	۷/۱۲ يَقْبَلُ		
می گویند	۷/۸ يَقُولُونَ		
اقامه می کنند، برپا می کنند	۸/۷ يُقِيمُونَ		
می باشد	۸/۲ يَكُونُ		
فرو می رود	۸/۹ يَلِجُ		
نازل می شود	۸/۹ يَنْزِلُ	تبعیت می کنند، پیروی می کنند	۸/۱۱ يَتَّبِعُونَ
می پردازند	۸/۷ يُؤْتُونَ	فکر می کنند	۷/۶ يَتَفَكَّرُونَ
ایمان می آورند	۷/۷ يُؤْمِنُونَ	جهاد و تلاش می کند	۸/۶ يُجَاهِدُ
وحی می شود	۷/۹ يُوْحَى	دوست دارد	۸/۵ يُحِبُّ
یقین دارند	۸/۷ يُوْقِنُونَ	خارج می شود	۸/۹ يَخْرُجُ
داخل می کند	۸/۹ يُولِجُ	روزی می دهد	۸/۹ يَرْزُقُ
روز	۷/۵ يَوْمٌ	می فرستد	۸/۴ يُرْسِلُ
آن روز	۷/۱۱ يَوْمَئِذٍ	درخواست می کند	۸/۱۰ يَسْأَلُ
هدایت می کند	۷/۷ يَهْدِي	تسبیح می کند	۸/۱ يَسْبِحُ

ی

	۸/۷ یَقِيمُونَ	من، هم	۷/۲ ی
	۸/۲ یَكُونُ	ای	۷/۲ یا
	۸/۹ یَلِجُ	ای	۷/۱ یا ائِهَا
	۸/۹ یَنْزِلُ	تبعیت می کنند، پیروی می کنند	۸/۱۱ یَتَّبِعُونَ
	۸/۷ یُؤْتُونَ	فکر می کنند	۷/۶ یَتَفَكَّرُونَ
	۷/۷ یُؤْمِنُونَ	جهاد و تلاش می کند	۸/۶ یُجَاهِدُ
	۷/۹ یُوْحَى	دوست دارد	۸/۵ یُحِبُّ
	۸/۷ یُوْقِنُونَ	خارج می شود	۸/۹ یَخْرُجُ
	۸/۹ یُولِجُ	روزی می دهد	۸/۹ یَرْزُقُ
	۷/۵ یَوْمٌ	می فرستد	۸/۴ یُرْسِلُ
	۷/۱۱ یَوْمَئِذٍ	درخواست می کند	۸/۱۰ یَسْأَلُ
	۷/۷ یَهْدِي	تسبیح می کند	۸/۱ یَسْبِحُ

